

Litteratur om Ingarö – förteckning över 404 böcker, artiklar etc.

Olle Wingborgs slutliga version, något redigerad för nätpublicering. Ingarö avser här Ingarö socken, som förutom själva ön omfattar bl.a. Beatelund och Lämshaga. Wingborg kommer under 2013 att låta trycka texten nedan i en separat skrift.

Innehållsförteckning

I några fall redovisas en titel under mer än en avdelning då innehållet berör flera ämnen.

Nr 1-161 **Topografi m.m. (gäller alla titlar som ej införts under särskild avdelning)**

Nr 162-176 **Bibliotek och Bokens år**

Nr 177-182 **Hembygdsförening och hembygdsmuseum**

Nr 183-202 **Ingarö kyrka (med omgivningar och församlingsliv)**

Nr 203-228 **Skolor**

Nr 229-232 **Ortnamn**

Nr 233-249 **Skönlitteratur med dikter och visor**

Nr 250-268 **Fornminnen**

Nr 269-338 **Personhistoria (först samlingar, därefter enstaka personer)**

Nr 339-342 **Kommunsammanläggning**

Nr 343-350 **Pensionärsverksamhet och åldringvård**

Nr 351-363 **Kommunikationer samt vägar, broar m.m.**

Nr 364-365 **Postväsen**

Nr 366-375 **Idrott och sport**

Nr 376-390 **Scoutläger**

Nr 391-397 **Växter och djur**

Nr 398-404 **Tidningar och tidskrifter**

Författarregister

Personregister (om olika personer)

Ortregister

Topografi m.m. (gäller alla titlar som ej införts under särskild avdelning)

1 Adresskarta över Värmdö kommun [Kartografiskt material.] [Ny, rev. utg.] Gustavsberg 2011. (Värmdö kommun.) - Kartorna upprättade november 2010 av stadsmättningsavdelningen i Värmdö kommun. - Med register över ortnamn och vägnamn. - Följande kartblad berör Ingarö: 14, 15, 19, 20, 21, 24, 25. - Ytterligare exempel på kartblad som rör Ingarö: Gula kartan. Ekonomiska kartan skala 1:20 000. 10I:49, Ingarö. Sverige. Lantmäteriverket. Skala 1:20 000. Gävle: LMV, 1987.

2 Ingaröbygden. Historiskt intressanta platser. Ett projektarbete i Studieförbundet Vuxenskolan Värmdö med Britt-Marie Ohlsson som ledare. Ingarö [2005]. 25 s. (Ingarö hembygdsförening och Studieförbundet Vuxenskolan.) - Ur innehållet: Alphem s. 11. - Baldersnäs s. 17. - Beatedal s. 19. - Beatelund s. 4. - Bergviks gård s. 21. - Björkviks brygga s. 16. - Björkviks torp s. 16. - Björntorpet s. 9. - Björnö s. 16. - Boviks hage s. 4. - Brasket s. 17. - Breddalen s. 19. - Brudberget (sägen) s. 13. - Brunn s. 8. - Byttvreten s. 16. - Carlshamn s. 17. - Dalhugget s. 21. - Eknäs s. 14. - Enkärrret s. 19. - Enkärrsdal s. 19. - Eriksdal s. 19. - Evlinge by s. 15. - Fagerholm s. 21. - Fornboda s. 14. - Fornborgen s. 4. - Fågelviks gård s. 8. - Grönskan s. 18. - Gula byggnaden (tidigare gamla skolan, idag hembygdsmuseum) s. 7. - Hanskroka s. 11. - Hanstavik s. 22. - Henriksdal s. 21. - Hedvigsberg s. 21. - Idalen s. 17. - Ingarö golfklubb s. 8. - Ingarö kyrka s. 6. - Ingaröhemmet s. 6. - Johannesdal s. 20. - Klacknäset s. 17. - Klockaregården s. 7. - Kolström s. 5. - Kolströmmen s. 5. - Källvreten s. 11. - Käringhamn s. 17. - Lemshaga (Lämshaga) s. 4. - Lillängsdal s. 22. - Lustigkulla s. 19. - Långviks by s. 15. - Långviks gård s. 16. - Långviks Södergård (känd genom Axel Ludvig Wennbergs dagbokanteckningar som finns på Nordiska museet) s. 16. - Lärarbostäder s. 7. - Lövhamra s. 7.

- Myskviken s. 17. - Mörtviken Nedre s. 20. - Mörtviken Övre s. 20. - Mörtviksvägen s. 21. - Nykvarn s. 8. - Näsdalen s. 20. - Pensionärsbostäder och hyreshus s. 7. - Pilhamns skola s. 7. - Predikostolsudd s. 12. - Prästgården s. 5. - Rosenberg s. 17. - Rosenlund s. 8. - Rosenmalm s. 8. - Rysskogen s. 22. - Råudden s. 15. - Sandbacken s. 18. - Sandviken s. 15. - Skenora gård s. 11. - Skogsängen s. 19. - Skålsmara s. 11, 12. - Skålsmara by s. 12. - Sofiemalm s. 17. - Stockkärret s. 19. - Stora Barnvik s. 9. - Storängsudds naturreservat s. 5. - Sågen s. 12. - Säby gravfält s. 15. - Säby säteri s. 10. - Södernäs s. 18. - Telegrafberget s. 11. - Toholmen s. 13. - Tranarö s. 9. - Venderby s. 18. - Vishamn s. 17. - Återlöga s. 9. - Återvall (badplats och nudistläger) s. 10. - Återvall, (stenåldersboplats) s. 9. - Ödmannska skolan s. 6. - Östernäs s. 11.

3 Kultur- och fritidsguide. Värmdö 2011-2012. 2011/2012. - Innehåller bl.a. uppgifter om Ingarö. Endast medtagen som exempel.

4 På upptäcktsfärd i fädernebygden. Av M.A-n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1949:1, s. 3-5.)

5 På Värmdö och Ingarö är de flesta abonnenterna fritidshus. (Värmdö tidning 1978:2, s. 28.) - Om elförsörjningen.

6 Ur legender och folksägnen från vår ö. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1949:1, s. 19; 1950, s. 17.) - Ur Edel Lindbloms samlingar.

7 Översiktsplan 2010-2030, Värmdö kommun. Samrådshandling. Värmdö [2010]. - Berör bl.a. Brunn, Enkärret och Återvall. - Tidigare översiktsplaner finns för 1990, 1992, 1999, 2002.

8 Améen, Åke. Seglarhamnar på ostkusten. Av Åke Améen och Sven A Hansson. 5 utg. Sthlm 1986. (Svenska kryssarklubben.) - Om Ingarö på s. 94, 96, 98.

9 Andreasson, Martin. Sagan om ett torp. Av M.A. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1950, s. 9-12; 1951, s. 14-15.) - Torpet ej namngivet.

10 Arvidsson, Edla Sofia. Minnen från Värmdö skärgård. Sthlm 1999. - Ur innehållet: Ingarö (s. 131-162). - Med fyra artiklar som redovisas separat.

11 Bäckdahl, Lars Åke. Kära hälsningar. 112 vykort från Värmdö med omnejd. [Värmdö] Jordfräs 2007. - Vykort med motiv från Ingarö på s. 44-55.

12 Edling, Nils P.J. Frälseräntor inom Värmdö skeppslag. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1940-1941, s. 33-47.) - Ur innehållet: Ingarö socken (s. 43-45).

13 Englund, Tomas. Striden vid Baggensstaket 1719. Ryska massgravar på Farstalandet och Ingarö? Av Tomas Englund och Mimmi Öberg. (Ledungen 2007:4, s. 17-19.) - Av Mimmi Öberg finns därtill följande uppsats - även tillgänglig på nätet: En studie av materiella lämningar efter ryssens härjningståg i Stockholms skärgård 1719. (Södertörns högskola, Institutionen för kultur och kommunikation. B-uppsats. Arkeologi B Ht 2009.)

14 Englund, Tomas. Södra Staket 1719. Ryska massgravarna på Farstalandet och Ingarö. Av Tomas Englund och Mimmi Öberg. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsskrift 2007, s. 86-96.)

15 Fogelbäck, Jan. Jakten på Ingarös bruna guld. (Värmdö tidning 1998:4, s. 14-15.) - Om utvinning av grus "då den sömniga landsvägen utanför Pilhamns skola plötsligt vaknade upp".

16 Gröndahl, Gudrun. Ingarö vargar - Värmdö kalvar. (Värmdö tidning 1989:2, s. 17.) - Om varför ingaröborna fick benämningen Ingarö vargar.

17 Harlén, Hans. Sverige från A till Ö. Geografisk-historisk uppslagsbok. Sthlm 2003. - Ur innehållet: Ingarö, B-län - 1967, AB-län 1968, UPP, kommun [1863 (Pilhamn)] - 1951. Ingick i Gustavsbergs kn 1952-73, sedan 1974 i Värmdö kn. Tillh Värmdö skeppslag. Församl i Värmdö kn, Stockholm stift. Areal 73,46 kvm. (Själva öns areal anges vara 63,26 kvm.) Inv 4895. Tätorter: Brunn, Långvik, Fågelvikshöjden, Ingaröstrand. - (Värmdö kommun omfattar nu följande församlingar: Gustavsberg-Ingarö församling, Djurö, Möja och Nämndö församling.)

18 Hedenstierna, Bertil. Skärgårdsöar och fiskekobbar. Natur, bygd och näringsliv i Stockholms skärgård. D. 1-2. Sthlm 1989-1990. - Ortregister i d. 2 med hänvisning till bl.a. Ingarö och Ingarölandet. - Även utgiven år 2000 i ett band.

19 Hedenstierna, Bertil. Stockholms skärgård. Kulturgeografiska undersökningar i Värmdö gamla skeppslag. Sthlm 1949. 444 s. + 8 kartbl. (Meddelande från Geografiska institutet vid Stockholms högskola. 75.) - Berör på flera håll Ingarö, dock ej något samlat avsnitt. - Om delområdena för Gustavsbergs och Ingarö socknar anges följande: "Skulle man för dessa två delområden vilja tillämpa den nutida sockenindelningen, skapas relativt lätt Gustavsbergs och Ingarö socknar genom att från Farsta överföra de två sydligaste byarna (nuv. Lämshaga och Beatelund) till Inga."

20 Hjorth, Philip. Villa Eldered. Kretsloppsanpassat hus på Ingarö. Göteborg 1998. 99 s. (Chalmers tekniska högskola.) - Examensarbete.

21 Jakobsson, Britta. Öhn Ingan och Brunns gård. Några årtal ur Ingarös historia. Gustavsberg [1986]. 24 s. (Värmdö kulturnämnd.) - Ur innehållet: Stiernstedt, Marika ur memoarboken "Adjö min gröna ungdom." - Ingarö folkbibliotek. - Brunn 3 MTL frälse i Inga fjärding. - Öhn Ingan - några årtal (s. 10-23). - Litteraturförslag. - Några avsnitt redovisas separat.

22 Jönsson, Ingegerd. Hustävlingen är avgjord! Huset som vann - både funktionellt och fantasifullt. Årets hus 2002. (Hus och hem. 2002:11, s. 37-50.) - Presentation av vinnarhuset på Ingarö.

23 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) - Ny upplaga planeras. (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Med ortregister och omfattande litteraturförteckning. - Ur förordet: "Skärgårdsbygd - Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun har på uppdrag av Värmdö kommuns kulturnämnd utarbetats under 1985-1987 av Rolf Källman vid Stockholms läns museum. - Skärgårdsbygd är den första och grundläggande delen av ett kulturmiljöprogram. I en inledande del tecknas översiktligt Värmdö kommuns historia. Därefter följer en redovisning av kommunens kulturhistoriskt värdefulla områden." Ur detta avsnitt: Lämshaga-Ingarö kyrka (s. 86-88). - Beatelund (s. 89-91). - Bergvik (s. 91-93). - Återvall-Fågelvik (s. 93-95). - Nykvarn, tidigare benämning Fågelviks kvarn (s. 95-96). - Säby-Evlinge (s. 96-98). - Hanskroka (s. 99). - Björnö (s. 100). - Dessa avsnitt redovisas även separat.

- 24** Munknäs, Stig. Ingarö av i går och i dag. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1955-1956, s. 7-14.) - Berör bl.a. Lemshaga, Brunn och Säby.
- 25** Norman, Signe. Fagert är landet. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:1, s. 3-4.)
- 26** Pihl Atmer, Ann Katrin. Sommarnöjet i skärgården. Sommarbebyggelse i Stockholms inre skärgård 1860-1915. Sthlm 1987. - Ort- och byggnadsregister på s. 728 ff med hänvisning till bl.a. Ingarö.
- 27** Quist, Axel. En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustafsberg och Ingarö socknar. Utgiven av Rune Norberg. Av Axel Quist och Rune Norberg. Sthlm 1949. Faksimilupplaga 1983. 288 s. - Inledning av Mats Rehnberg i faksimilupplagan. - Verket innehåller kulturhistoriskt register samt person- och Ortsregister, dessutom bildregister. - I avsnittet Gårdarnas historia behandlas Ingarö socken på s. 253-266. Förutom Ingarö kyrka om följande egendomar: Barnvik. - Beatelund. - Bergvik. - Björnö. - Brunn. - Brunnsnäs. - Enkäret. - Fågelvik. - Långvik. - Lämshaga. - Skenora. - Skälsmara. - Säby. - Södra Lagnö. - Södra Ävlinge. - Tranarö. - Återlöga. - Några avsnitt redovisas även separat.
- 28** Stjernberg, Britta. Koleraepidemien på Värmdö år 1853. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsskrift 1998, s. 41-54.) - Berör bl.a. Ingarö. - Se även nr 38.
- 29** Söderling, Sven. Det frivilliga bildningsarbetet på Ingarö. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:1, s. 12.)
- 30** Sörenson, Ulf. Nya vägvisaren till kulturen i Stockholms län. Sthlm 1999. - På s. 237-240 berörs Beatelund, Lämshaga, Ingarö kyrka och Säbygravfältet.
- 31** Thordson, Thord. Ingarö - en skärgårdsberättelse om de fritidsboende och de bofasta. Gustavsberg 2001. 68 s. - Berör en rad orter på Ingarö, bl.a. Stora Barnvik. Dessutom ett avsnitt om Ingarö kyrka och Klockarbostället som redovisas separat.
- 32** Thörn, Folke. 50 vandringar i Stockholms omgivning. Sthlm 1931. - Även senare uppl. (I skog och mark.) - Ur innehållet: En rond på Farstalandet (s. 158-162). Härvid bl.a. om Beatelund och Lemshaga. - Till södra Ingarölandet (s. 172-177). Härvid bl.a. om Baldersnäs och Säby samt Återvall (stenåldersboplats).
- 33** Wahlberg, Birgitta. Värmdö. Människor och platser. Foto: Birgitta Wahlberg. Text: Nancy Westman. Sthlm 2008. - Ingarö berörs på s. 61-76. Härvid om Säby säteri på s. 69.
- 34** Wahrenberg, Birgit. Planer på resurssnålt boende och naturreservat på Ingarö. (Värmdö tidning 1999:4, s. 9.)
- 35** Wallentin, Olle. Midsommar på Ingarö förr i världen. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1948:1, s. 6.)
- 36** Wanngård, Torsten. Några data ur Ingarö historia. (Gustavsbergaren 1944:3, s. 13-15; 1944:4, s. 14-15; 1944:5, s. 16-18; 1944:6, s. 15-16.)

37 Zetterberg, Albert. 1-5. Från flydda tider. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:2, s. 14; 1948:1, s. 10-12; 1949:1, s. 15-16; 1950, s. 8-9; 1951, s. 15-16.) - "Inför den stundande kommunsammanslagningen kan det vara av intresse att kasta en blick tillbaka och söka utröna några av de problem som i början av 1800-talet behärskade vårt samhälle och dess innebyggare." - Avsnitt 2-3 berör bl.a. vägförbindelser och bron över Kolström med foto från 1914. - Avsnitt 4-5 berör kommunala frågor. - Artikeln redovisas även under andra avdelningar.

38 Zetterberg, Albert. Något om kolerans härjningar på 1800-talet. Av A.Z. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1951, s. 5-6.) - Se även nr 28.

39 Zetterberg, Albert. Något om nöjeslivet på Ingarö på 1870-talet. Av A.Z-g. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:1, s. 11-12.)

Baldersnäs

40 Holm, Kristina. Baldersnäs historia. [Ingarö] 2002. 31 s. (Baldersnäs tomtägareförening.) - "Baldersnäs har en intressant historia och har varit bebyggt långt innan idén om sommarstugor var påkommen. Min tanke med skriften är att berätta om hur det var innan området blev uppdelat i sommarstugetomter, och vilka personer som ägt Baldersnäs, om den fabriksverksamhet som bedrevs här, om varför det ser ut som det gör idag, om vilka hus som fanns och något om vilka människor som bodde på Baldersnäs." - Ett avsnitt om skolan redovisas separat.

41 Jakobsson, C.A. Baldersnäs, gammalt bortglömt gruvsamhälle på Ingarö. (Gustavsbergaren 1977:6, s. 28-29.) - "Jag växte upp på Baldersnäs vid den tid då driften vid gruvan just blivit nedlagd. Följande är sådant jag hört av andra och till en del sett själv." - I anslutning till denna artikel på s. 29: Några fakta om gruvan. Baldersnäs (tidigare Nybygget). Av Britta Jakobsson.

Barnvik

42 Barnviks vägsamfällighet 25 år. 1958-1983. Stencil. 1983.

Beatelund

43 Fogelbäck, Jan. Beatelund på 2000-talet: Fåfångans fyrverkeri. (Värmdö tidning 2001:4, s. 30-31.) - "Hur gick det i fortsättningen? De många minnena från Beatelund på det tidigare uppslaget [se nr 44] kräver självfallet en uppdatering."

44 Fogelbäck, Jan. Det berömda Beatelund - och det undangömda. (Värmdö tidning 2001:4, s. 28-29.) - Med bl.a. barndomsminnen från Beatelund.

45 Fogelbäck, Jan. När Gumpel och Garbo kom och lyste upp Beatelund. (Värmdö tidning 2004:2, s. 28-29.) - Minnesbilder från Beatelund.

46 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Beatelund berörs på s. 89-91. - "Beatelund är med sin kulturhistoriskt välbevarade gårdsbebyggelse och den minutiöst restaurerade trädgårdsanläggningen en av landets mest representativa herrgårdsmiljöer från karolinskt tid."

47 Magnusson, Stig. Från flydda tider. 4. Beatelund. (Gustavsbergaren 1954:5/6, s. 12-13.)

48 Magnusson, Stig. Gårdar på Ingarö. 2. - Beatelund. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:2, s. 12-13.)

49 Malmberg, Ernst. Beatelund. Ingarö socken. Stockholms län. (Svenska slott och herresäten. Ny samling. 1932. Uppland X. Beatelund. Häfte 12. S. 289-320. - Även utgiven som särtryck.) - Med fotografier av Karl Schultz över bl.a. herrgårdens konstföremål.

50 Olsson, AnnaKarin. Beatelund - en pärla. (Nacka Värmdö posten 20 aug. 1996, s. 12.)

51 Quist, Axel. En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustafsberg och Ingarö socknar. Utgiven av Rune Norberg. Sthlm 1949. Faksimilupplaga 1983. - Om Beatelund på s. 253-256. - Verket redovisas i sin helhet under nr 27.

52 Selling, Gösta. Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten. Sthlm 1977. Ny omarbetad och väsentligt utvidgad upplaga. - Ur innehållet: Beatelund (s. 41-44).

53 Westerberg, Sten. Beatelund. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 28-46.) - "Denna uppsats är delvis grundad på forskning om Beatelund, som på ägarens uppdrag verkstälts av kapten Ernst Malmberg." - Med flygfoto av Beatelund 1927 samt med karta över Beatelundstrakten tiden 1650. - "Vid Kolström, det vackra sund, som skiljer Ingarön från Värmdön, och strax intill Baggensfjärden ligger det gamla säteriet Beatelund. De gamla visste väl, var de skulle lägga sina gårdar. Beatelund har en ljuvlig belägenhet. - En stor del av Beatelunds charm är det intima sambandet mellan byggnaderna och parken." - Den siste fideikommissarien friherre Anders Cederström var den sjätte med samma både för- och efternamn som innehafvade gården.

Beatelund i Westerbergs ägo

54 Sten Westerbergs bibliotek på Beaterlund. Katalog nr 1(1972) - Katalog nr 5(1973). - Medarbetare: Åke Andersson och Nils Nordqvist. Sthlm 1972-1973. (Libris auktioner.) - Katalogernas innehåll: Nr 1. Naturvetenskap-Resor/Natural Science-Travels. - Nr 2. Norden resor-Topografi. - Nr 3. Skönlitteratur-Historia-Belles-lettres-Histoire. - Nr 4. Svensk skönlitteratur. - Nr 5. Nordisk historia-Nordic history-Varia-Bibliografi-Konst-Konsthantverk-Art-Handicraft.

55 Afzelius, Nils. Civilingenjör Sten Westerbergs bibliotek. Sthlm 1946. 36 s. (Särtryck ur Svenska bibliotek under redaktion av J. Viktor Johansson.) - "Med säker stilkänsla har den nuvarande ägaren återställt Beatelund till vad det var under sin glanstid på 1700-talet. - På de hyllor som rymmer den svenska vitterheten saknas knappast ett enda verk av betydelse. - En plats för sig intar Beatelunds gästböcker, som värtaligt vittnar om värdfolkets gästfrihet mot en ovanligt talrik umgängeskrets. Värden själv har vid ett par tillfällen meddelat ett och annat ur de dikter som husets poeter har skrivit in på dessa blad, först och främst Gunnar Silfverstolpe, som väl får anses ha stått familjen på Beatelund närmast."

56 Asplund, Karl. Ett svenskt samlarhem. (Antikvitetsboken. Sju kapitel om konst och samlande. Under red. av Stig Fogelmarck. Sthlm 1947, s. 227-301, 307-308.) - Rör Sten Westerbergs konstsamlingar på Beatelund. Den ständigt växande volymen på samlingarna medförde att en byggnad uppfördes 1938 i parken för att rymma bibliotek, målningar och möbler. "Den bär enligt gammalt stockholmskt bruk benämningen Westerbergs Fåfänga ..." - Bland de föremål som beskrivs är bl.a. en minnesbyst av Carl Eldh under det branta berget vid vattnet. "En enslig stig går utefter stranden bort till berget, där en naturlig källa springer fram

och vattnet samlas i en liten rundel nedanför bysten. Den framställer de flickaktigt leende, icke regelbundna men älskligt unga dragen av Westerbergs dotter Inga, som vid sexton års ålder omkom en vårväll 1935 vid ett fall från berget ..."

57 Malmberg, Ernst. Civilingeniör och fru Sten Westerbergs hem, Stockholm, Villagatan 13 A samt på Beatelund. Sthlm 1925. 24 s. (Särtryck ur Svenska hem i ord och bilder 1925.) - Med följande innehåll: Civilingeniör och fru Sten Westerbergs hem i Stockholm, Villagatan 13 A (s. 1-9, 23-24). - Beatelund. Ingeniör och fru Esterbergs sommarhem (s. 10-22). - Ur det senare avsnittet: "Claes Rålamb är skaparen av säteriet Beatelund, som han ståndsmissigt bebyggde och gav namn efter sin andra hustru Beata Soop. - Beatelund är en typisk svensk herrgård i dess mest sympatiska form, en grupp av relativt små byggnader, samverkande till en stämmingsfull och vacker enhet. De har intet storartat men i gengäld skänker det en värme och intimitet, som de stora anläggningarna i regel saknar, och det har över sig en patina, som verkar mer äkta än vad man i allmänhet är van att finna."

58 Rüster, Reijo. Inomskärs. Av Reijo Rüster och Lars Westman. Sthlm 1989. - Beatelund berörs på s. 104-107. - "Från lusthuset ser man ner mot trädgården. Här finns, bland många andra skulpturer ett brons huvud föreställande Inga Westerberg, hon som älskade att klättra i berg."

59 Söderberg, Bengt G. Beatelund. Ingarö socken, Värmdö skeppslag, Stockholms län. (Söderberg, Bengt G. Slott och herresäten i Sverige. Ett konst- och kulturhistoriskt samlingsverk. Uppland, D. 1. Malmö 1967, s. 45-62.) - "Det berömda Westerbergska biblioteket är inrymt i den av Ragnar Hjorth ritade 'Fågängan', en bankettbyggnad som är anlagd på slutningen ovanför parken. Dess specialitet är 1700-tals litteratur."

60 Ullman, Magnus. Så levde de. Om några framgångsrika första generationens affärsmäns liv och leverne i slutet av 1800-talet och framöver. D. 2. Sthlm 1999. - Med anknytning till Sten Westerberg i följande inlägg: Beatelund och konstskatterna (s. 140-142). - Konsten, antikviteterna m.m. (s. 142-144). - "I biblioteket fanns en mycket värdefull boksamling som försålades på fem uppmärksammade bokauktioner i början a 1970-talet." - Se även nr 54.

Bergvik

61 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Bergvik berörs på s. 91-93. - "Bergvik är med all sannolikhet bebyggt först under medeltiden. Den första kända uppgiften om gården daterar sig till 1535 då ett skattehemman redovisas i Ölvik som gården då hette."

62 Magnusson, Stig. Gårdar på Ingarö. 5. - Bergvik. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1950, s. 15.)

63 Munknäs, Stig. Från flydda tider. 7. Bergvik. (Gustavsbergaren 1955:3, s. 4.)

Björnö

64 Nytt bostadsområde på Björnö. (Värmdö tidning 1989:4, s. 3.)

65 Utflyktsguide till 33 skyddade naturområden i Stockholms län. Av Eva Sandberg m.fl. 4 uppl. 2010. (Länsstyrelsen i Stockholms län.) - Ur innehållet: Björnö (s. 56-57). - "Det område som idag är skyddat som naturreservat var tidigare utmärkt till gården Björnö som ligger någon kilometer före avfarten till reservatet." - I häftet redovisas även Storängsudd, se nr 144.

66 Ahlbom, Johan. Morgondagens Björnö. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1983, s. 24-27.)

67 Aspfors, Johan. Björnö natur- och kulturspår. Av Johan Aspfors och Anna Edström. Broschyr utan årtal. (Värmdö kommun - Skärgårdsstiftelsen.) - "Denna karta vägleder dig utmed det 7,1 kilometer långa spåret som går genom ett topografiskt och naturmässigt varierande skärgårdslandskap."

68 Brissman, Torsten. Framtidens Björnö. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1982, s. 57.)

69 Edström, Anna. Nytt natur- och kulturspår på Björnö. (Värmdö tidning 2004:2, s. 26.)

70 Fogelbäck, Jan. Lennart och May-Britt återser Björnö. "På Ingarö kunde vi i alla fall börja andas igen." (Värmdö tidning 2001:2, s. 22-23.)

71 Fogelbäck, Jan. Sören på plats vid Småängsgården. "Här har min släkt levt i hundratals år." (Värmdö tidning 2001:2, s. 24.) - Med anknytning till Björnö.

72 Gunnartz, Anders. Vandringer i Björnö-skogarna. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1983, s. 18-23.) - "Det ur strövsynpunkt kanske vackraste och mest intressanta området på Björnö, är ängarna och lövskogarna vid den lilla sjön Slängen och på halvön Näset. Det är en ovanlig naturtyp för Ingarölandet, som annars präglas av barrskogar och karga hållmarker."

73 Hedenstierna, Björn. Björnö - vildmark och gamla torp. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1983, s. 11-17.) - "Björnö-området kan lättast beskrivas såsom en av de sydöstligaste uddarna på Ingarölandets i övrigt ganska kompakta landmassa. Det vetter ut mot Nämndöfjärden, som i sin tur övergår i den vidsträckta Jungfrufjärden. Slingrande sund och flader skiljer det i norr från Ingarös östra utlöpare, och endast med en smal landtunga hänger området ihop med huvudöns västra och föga sönderskurna landblock. - Med nutida ekonomiska villkor kan och vill ingen upprätthålla de forna torparnas odlargärning eller överleva under så påvra förhållanden. Det återstår endast för Skärgårdsstiftelsen att söka öppna de gamla odlingsmarkerna, återfinna beteshagarnas stigar och rensa upp försumpade marker och vindfällan. Enstaka byggnader kan också som halvt museala inslag ge en bild av gången tids blygsamma bostadsvillkor. Men för alla av det besökande fritidsfolket, som kommer att ströva en smula bortom sandsträndernas lättjefulla badliv, finns det mycket att upptäcka från dessa gångna århundradens torparliv. Kanske kan man här ute i storskogen - långt från stadens larm och folkträngsel - erfara något av den ro och trivsel dessa idoga skärgårdsbor måste ha känt för att vilja bo på sina små torp och där utvinna sitt levebröd. Kanske kan man bland trädens stilla sus och fågelkvitter ana sig till kreaturens klockplinglor och vallflickans lockrop."

74 Helén, Gunnar. Björnö - något av ett paradiset. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1982, s. 52-57.)

75 Hjernerquist, Björn. Björnö-halvön, Ingarö socken, Värmdö kommun. Naturinventering och vegetationskartering. Sthlm 1979. 51 bl. + bilagor m.m. (Länsstyrelsen i Stockholms län 1979:2.) - "Björnöhalvön äger en starkt skärgårdspräglad natur och är till största delen obebyggd. - Speciellt intressanta är Slängen - Näset-området, Björnötorp och den vackert

belägna Björnögård. - Björnöhalvön har betydelse som strövområde för allmänheten och är ett av de få obebyggda skärgårdsområden som på ett enkelt sätt kan nås med bil och allmänna kommunikationer." - Trollsjön anges vara Björnöhalvöns enda sjö. - Bil. 9 (10 bl.) med artistor över växt- och djurgrupper.

76 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Björnö berörs på s. 100. - "Björnö gård är med största sannolikhet bebyggt första gången på medeltiden. I jordeboken från år 1535 är gården redovisad som ett skattehemman. I dag har Björnö, som ligger i en starkt kuperad terräng, sin prägel från huvudsakligen 1800-talets slut och 1900-talets början."

77 Månzon, Rune. Dyr avloppsfråga måste lösas efter Björnöprojektets fall. (Värmdö tidning 1994:4, s. 6-8.)

78 Rolf, Torsten. Björnö som vi minns det. Foton ur olika familjearkiv. Av Torsten Rolf, berättat för Sören Norrby. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1983, s. 4-7.) - "Torsten Rolf har minnen från många års besök på Björnö, Skärgårdsstiftelsens nyförvärv längst ute på Ingarö. Han har många gamla vänner som växt upp där ute. De träffades några stycken för att prata om hur det var att bo och leva på de små gårdarna och torpen där nu Björn-reservatet inrättats." - Med följande avsnitt: Björkvikarn var mångsysslare. - Världsscoutläger. - Rustade Per Albins sommarhem. - Syskonen på Ramsviken. - Gåvor från sjön.

79 Rolf, Torsten. En cykeltur till Björnö 1932. (Skärgårdsstiftelsens årsskrift 1983, s. 8-10.)

80 Wåhlin, Mats. Utflyktsmål i Stockholms län. En handbok för researrangörer och Dig som turistar i ditt eget län. 1983-1984. Utgiven av Stockholm Information Service. Sthlm 1983. - Ur innehållet: Björnö (ett opaginerat blad).

Brunn

81 Brunnens centrum omvandlas. (Skärgårdens tidning 1978:4, s. 12.)

82 Brunn Detaljplan för Brunn 1:1 och 1:504, Ingarö, Värmdö kommun, Stockholms län. Värmdö 1996. Ej genomgående paginering. (Februari 1996. Utställningshandling.)

83 Brunn En donation på Ingarö för 50 år sedan. (Blocket. Tidskrift för Gustavsberg - Ingarö - Värmdö och Djurö. Årg. 3(1970), nr 10/11, s. 9-10.) - Rör en ämbetskrivelse från 1922 ang. fastigheten Brunn 1:15.

84 Brunn Arvidsson, Edla Sofia. I flygbaronens marker på Ingarö. (Värmdö tidning 1983:3, s. 22-24.) - Med anknytning till Brunn. Se nr 85 för närmare uppgifter.

85 Brunn Arvidsson, Edla Sofia. I flygbaronens marker på Ingarö. (Från Sandhamn i öster till brukssamhället Gustavsberg i väster. Berättelser från Värmdö skärgård. Ur Värmdö tidning 1979-1986. Gustavsberg 1986, s. 22-24.) - I artikeln återges minnen av John Karlsson från Brunn. Berör även bl.a. Carl Cederström. - Ursprungligen i Värmdö tidning, se nr 84.

86 Brunn Arvidsson, Edla Sofia. Minnen från Värmdö skärgård. Sthlm 1999, s. 143-149. - Hos John Karlsson, Brunn. På flygbaronens marker. - Se även nr 85.

87 Brunn Jakobsson, Britta. Brunn 3 MTL frälse i Inga fjärding. Ägare och boende i Brunns corps-de-logi. (Öhn Ingan och Brunns gård. Några årtal ur Ingarös historia. Gustavsberg 1986, s. 7-9.)

88 Brunn Käll, Anna. Hantverksby med miljöprofil. (Värmdö tidning 1994:3, s. 15.) - "En hantverksby med miljöprofil håller på att uppföras i Brunn på Ingarö. Daniel König och fru Sophie Lestage, medlemmar i 'Föreningen En skärgårdsprodukt' är keramiker och har visioner om en hantverksby för föreningens medlemmar."

89 Brunn Magnusson, Stig. Från flydda tider. 5. Brunns gård. (Gustavsbergaren 1955:1, s. 4-5.)

90 Brunn Magnusson, Stig. Gårdar på Ingarö. 4. - Brunn. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1949:1, s. 6-7.)

91 Brunn Mitterhammer, Andreas. Brunns gård. Vårdprogram 2001-12-09. Visby 2001. 15 s. (Högskolan i Visby.) - Övningsuppgift inom tillämpad byggnadsvård på högskolan i Visby.

92 Brunn Ranebo, Anna. Kvalitet och småskalighet på skärgårdsmarknaden i Brunn. Av Anna Ranebo och Åsa Levén. (Värmdö journalen 2008:2, s. 36.)

Enkäret

93 Jalvén, Åsa. Enkärets tomtägareförening 1952-2002 50 år. Ingarö [2005]. [83] s. - Med detaljerad redovisning i kronologisk följd av tomtägareföreningens verksamhet.

Evlinge

94 Stockholmsregionens kulturhistoriska miljöer. Underlag för regionplanering. 1. Landsbygdens kulturmiljöer. Sthlm 1989. - Evlinge (jämte Säby) berörs på s. 263-264.

95 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Evlinge (jämte Säby) berörs på s. 96-98. - "Säby och Evlinge är två av de tre gårdar på Ingarölandet som med ledning av gravfält från järnålder kan beläggas ha förhistoriska anor."

Fagerholm

96 Fagerholm. [Ingarö.] Av Birger Larsson, Ulf Ledel och Ingrid Olinder. Därtill medverkan av bl.a. Ingegärd Andersén och Åke Bonnedal samt av Ingarö hembygdsförening. Sthlm 1995. 239 s. - Ur bokens förord: "Nu var tiden inne att åt framtiden rädda vad som gick av uppgifter om det tidigare Fagerholm. Därför beslöt undertecknade, med intresse för Fagerholms historia, att samla in och sammanställa värdefullt material, fotografier, teckningar och berättelser från förr och fram till våra dagar." - Innehållsförteckning (några av dessa avsnitt redovisas även separat): Forntiden. - Ägare till Fagerholm 1397-1979. - Fagerholm från medeltid till 1700-tal. - Fagerholm på 1700-talet. - Fagerholms Qwarn. - Ingarö och Fagerholm under 1800-talet. - Albert Engström och Bruno Liljefors. - Fjärden. - Marika Stiernstedt. - Fagerholm på 1900-talet. - Edel Lindblom. - Britta Grundberg. - Sommarnöjesepoken. - Stina Hellman. - Kommunikationer. - Sommarstugeepoken. - Vägföreningen. - Tomtagareföreningen. - Allmänningarna. - Stormen 1969. - Köp av allmänningarna. - Besiktning av Dyn. - Fiskevård. - Jakträtt. - Sorgligt beslut. - Lagårns vänner. - Tennisklubbarna. - Båtklubben. - Elddistribution. - Affären/Telefonkiosken/Biblioteket. - Festplatsen. - Samskolan. - Intervjuer. - Ingarölägre. - Långdalen. - Mjöltnare och arrendatorer. - Arrende/Avtal/Köpekontrakt. -

Platser/Benämningar/Arealer. - Källmaterial/Litteratur. - De minns sin barndom. - Bidragsgivare.

97 Ankar, Gustaf. Ur min synpunkt. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1951, s. 3-4.) - "Får man vara så lokalpatriotisk att man skriver i Ingaröbladet om det ställe där man själv bor? Det skall mest bli om utsikten därifrån. Vi bo på Nabben vid Fagerholm, strax intill ångbåtsbryggan. Vad så god och följ med genom grinden till höger och uppför backen till flaggstången, som byggmästare Carlsson – han som kan allting och är känd av alla Ingaröbor – har stadgat fast uppe på en bergknalle, där den syns vid omkring. Här stanna vi och se oss om. Liksom nästan hela sydvästra stranden av Ingarölandet stupar också detta stycke brant ned mot sjön, så att när segelbåtarna kryssa mot sydostvinden, bruka de gå så nära land att bogspröten nästan stöter mot klippan ... Sen kommer det grannaste av allt, säkerligen en av de egendomligaste formationer i hela skärgården, i synnerhet om den betraktas just härifrån. Det är Klubberget, en hög skogbevuxen klippa som sticker ut i fjärden och har den egenheten att spetsen hänger över vattnet, så att man med lätthet kan få regnskydd under den, om man är ute och rör, bara inte sjön är för gropig. Helst i skymningen, då detaljerna flyta samman och fantasien kan spela fritt, ter sig Klubben som att gigantiskt, förhistoriskt odjur som simmar ut från land med nosen ovan vattnet och den kupiga ryggen väl skyddad av vassa taggar, granar nämligen ... Skymningen faller på, och det blir svalt, sedan solen gått ned bakom Klubben. Jag drar mig in i mitt arbetsrum. Där sitter jag nu vid skrivbordet och ser ut mot fjärden, öarna och Saltsjöbaden, där ljusen från villor och pansarbåtar glimma genom ekarnas sirliga grenverk. När det mörknat, skönjes ett återsken på himlen där borta från storstadens oräkneliga ljuskällor. Månskaran ristar sin strimma i vattnet och Venus strålar strax intill ... Alltings ursprung kännes nära. Man vill gärna tro att det finns en innersida i skapelsens skönhet som man får ta med sig, när man skall bryta upp och för alltid lämna alltsammans."

Fågelvik

98 Fogelbäck, Jan. Ett köpmanshus i skärgården. (Värmdö tidning 2005:2, s. 30-34.) - Om Fogelviks gård, härvid berörs bl.a. James Funch och Bror Ramel.

Fågelvik

99 Högardh, Lotta. Ett stycke historia från Fågelvik på Öhn Ingan, nuvarande Ingarö i Stockholms skärgård. Värmdö 2004.

100 Högardh, Lotta. Fågelviks villaområde 100 år. Av Lotta Högardh och Claes F Jonsson. [Ingarö 2012.] 83 s. (Säljes till förmån för Ingarö hembygdsförening.) - "Det har nu gått 100 år sedan vårt villaområde började exploateras. Det tycker vi är en bra anledning till att teckna ned vad som hänt under dessa år." - Innehållsförteckning med bl.a. följande avsnitt: Skärgårdens tillblivelse. - Utvecklingen fram till sekelskiftet 1900. - Fogelviks gård. - James Funch. - Fogelviks villaområde skapas. - Pensionat, annex och café. - Två avsnitt redovisas separat. - Under rubriken "Spännande om sekelskiftets Ingarö" presenteras boken i Värmdö-Journalen 2012:3, s. 35.

101 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Fågelvik (jämte Återvall) berörs på s. 93-95.

102 Ramel, Wiveka. Fågelvik. Utan ort och år. 42 s. (Uppsatsen finns i Ingarö hembygdsförening.) - "Syftet med uppsatsen är att studera Fågelviks gård, Ingarö, Värmdö kommun under 1900-talet ur ett ekonomiskt och socialt perspektiv."

Gransunda

103 Källgård, Anders. Sveriges öar. Sthlm 2025. - Ur innehållet: Gransunda (s. 350).

Hanskroka

104 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Hanskroka berörs på s. 99. - "Hanskroka var ursprungligen ett torp under Skälsmara, men hade vid sekelskiftet 1900 utvecklats till en mindre gård."

105 Åstrand, Göran. Perspektiv på Hanskroka. Hanskroka 2005. [3] s. - Uppsatsen finns i Ingarö hembygds museum. (Hanskroka villaägareförening. - Hanskroka samfällighetsförening.)

Klacknäset

106 Dertell, Hans. Ingarörbor kämpar mot kommunens byråkrater. (Skärgårdens tidning 1979:6, s. 6.) - Boende på Klacknäset har i över ett år krävt att få sina hus godkända som permanentus. - Av Hans Dertell finns dessutom följande artikel: Klacknäsborna i kläm igen. (Skärgårdens tidning 1980:4, s. 7)

107 Norblad, Gunnar. Fritidshus i funkis. Sthlm 2000. (Stockholms universitet. Konstvetenskapliga institutionen. 5-poängsuppsats.) - Ur innehållet: Klacknäset, Ingarö (s. 12-15).

Kolström

108 Arvidsson, Edla Sofia. Från Fruvik till Kolström. (Värmdö tidning 1985:2/3, s. 44-49.) - Se nr 109 för närmare uppgifter.

109 Arvidsson, Edla Sofia. Från Fruvik till Kolström. (Från Sandhamn i öster till brukssamhället Gustavsberg i väster. Berättelser från Värmdö skärgård. Ur Värmdö tidning 1979-1986. Gustavsberg 1986, s. 44-48.) - "I två generationer, från 1909 till 1964, ägde släkten Nilsson lantaffären i Kolström med bensinmack och skjutsstation. Fram till 1932 skötte också familjen brovakteriet vid Kolströms bro." - Ursprungligen i Värmdö tidning, se nr 108.

110 Arvidsson, Edla Sofia. Minnen från Värmdö skärgård. Sthlm 1999, s.132-142. - Hos Nilssons, Kolström. Från Fruvik till Kolström. - Se även nr 109.

111 Rüster, Reijo. Inomskärs. Av Reijo Rüster och Lars Westman. Sthlm 1989. - Kolström berörs på s. 134-135.

112 Zetterberg, Albert. Från Ingarö. Krogliv för 100 år sedan. Av A.Z. (Gustavsbergaren 1953:3, s. 8-9.) - Om Kolströms krog. - Foto på häftets omslag: Broöppning vid Kolström. - Om krogliv se även följande artikel: Nöjesliv på Ingarö 1870. (Gustavsbergaren 1966:5/6, s. 10.)

Kornäs

113 Öberg, Mimmi. Stora och Lilla Kornäs - två bondehemman med anor från förhistorisk tid. Värmdö 2002. (Skolarbete Värmdö förr och nu. Ht 2002.)

Långvik

114 Zaunschirm, Peter. Långviks by på Ingarö. Ur ett skärgårdshemmans historia. Gustavsberg 1987. 24 s. (Värmdö kulturnämnd.) - Senare utgåva med utökad innehåll utkom 1993, se nr 115.

115 Zaunschirm, Peter. Långviks by. Ett skärgårdshemman på Ingarö under femhundra år. Sthlm 1993. 85 s. - "För mig som till Långvik utflyttad stockholmare har det varit en stor glädje att genom infödda ingaröbors och skrivna källors förmedling få kunskap om de skärgårdsbor som sedan omkring 500 år bott och försörjt sig av hemmets marker och fiskevatten." - Med följande huvudavdelningar: Kort översikt över hemmanets historia. - Ägare- och släktförhållanden i byn. - Försörjning och skatter. - Några framstående personligheter i Långvik. (Härvid berörs bl.a. Axel Ludvig Wennberg, se även nr 325 ff.)

Lämshaga

116 En titt in i Lemshaga stall. - Bilduppslag. (Gustavsbergaren 1965:4, s. 14-15.)

117 Från flydda tider. 3. Gustavsberg. (Gustavsbergaren 1954:4, s. 6-7.) - Berör bl.a Lämshaga - dock ytterst kortfattat. (Serien "Från flydda tider" omfattar sammanlagt 9 artiklar, samtliga med undantag för nr 3 med direkt anknytning till Ingarö.)

118 Lemshaga. Ingarö socken, Värmdö kommun. 1990. 45 s. + bil. (Lemshaga 1990 06 01. Coordinator.) - Ur innehållet: Rapport över arkeologisk utredning. Av Gert Magnusson. - Lemshaga. En landskapsanalys. Av Kersti Morger. - PM beträffande kulturhistoriskt betingade hänsyn vid exploatering. - PM beträffande fortsatt utvecklingsarbete. Av John Sjöström.

119 Lemshagas nya ägare satsar på att bevara herrgårdsmiljön och återskapa det gamla kulturlandskapet. (Värmdö tidning 1994:1, s. 3.) - "Gustavsberg Fastigheter AB har genom sitt dotterbolag Lemshaga Säteri sålt Lemshaga slott och markerna omkring till Helena Höggvist-Wallenberg med familj." - Värmdös kultursekreterare Lena Gullmert-Häger: "Det är positivt att Lemshaga tas om hand av någon som har intresse och möjlighet att vårda denna kulturskatt och som varsamt kan rusta upp slottet och bevara de övriga husen."

120 Lemshagas varsamma restaurering startar med kycklingar och datorer. (Värmdö tidning 1994:3, s. 22-23.) - "Helena Wallenberg med familj är ny ägare till Lemshaga." - Se även nr 222.

121 Arvidsson, Edla Sofia. Älskat sommarviste för fabriken tjänstemän. Av Edla Sofia. (Värmdö tidning 1991:3, s. 16.) - Rör Fiskartorpet, ett torp under Lämshaga i mitten av 1800-talet.

122 Brodin, Louise. Lämshaga - värt att vårda, värt att värna om. (Värmdö tidning 1981:3, s. 31.)

123 Englund, J. S. En auktion vid Lemshaga. (Gustavsbergaren 1944:5, s.7.) - "Många minnen bjuda därför alltid en sådan auktion på." - Även i: Gustavsbergaren 1977:6, s. 7.

124 Gullmert Häger, Lena. Det vackra huset med den ståtliga portalen. [Lämshaga.](Värmdö tidning 1989:2, s. 12-13.) - "Det finns inte många byggnader bevarade från 1600-talet i Stockholms skärgård efter ryssarnas härjningar sommaren 1719. Lämshaga räknas därför som ett av landets bäst bevarade herrgårdsbyggnader från denna tid."

125 Gullmert Häger, Lena. Lämshaga. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsskrift 1994, s. 86-107.) - "Gården har mycket gamla anor, den omnämns i skriftliga källor första gången 1442 och skrivs då Laembeshagu men långt innan har det bott människor här. Lämshaga räknas

bland de mest värdefulla kulturhistoriska miljöerna i kommunen och finns med i kommunens kulturmiljöprogram. Värdet ligger dels i det välbevarade 1600-talshuset, dels i miljön runt omkring med flyglarna, ekonomibyggnaderna och inte minst i landskapet med åkrar, ängar, gamla vägar och fornlämningar. Det finns inte många byggnader från 1600-talet bevarade i Stockholms skärgård efter ryssarnas härjningar sommaren 1719. Lämshaga räknas dessutom som en av landets bäst bevarade herrgårdsbyggnader från denna tid.”

126 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Om Lämshaga (och även om Ingarö kyrka) på s. 86-88.

127 Magnusson, Stig. Från flydda tider. 6. Lemshaga. (Gustavsbergaren 1955:2, s. 7.)

128 Magnusson, Stig. Gårdar på Ingarö. 3. - Lemshaga. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1948:1, s. 7-8.)

129 Odelberg, Wilhelm. Ett samtal på sommarverandan. (Gustavsbergaren 1961:4, s. 10-11.) - "Vi avslutar härmed de anteckningar vi påbörjade i julinumret från ett bandat samtal mellan gästerna hos Jan Wallander på Klippudden. Det är Wilhelm Odelberg som berättar." - Rör bl.a. Lämshaga.

130 Quist, Axel. En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustafsberg och Ingarö socknar. Utgiven av Rune Norberg. Sthlm 1949. Faksimilupplaga 1983. - Om Lämshaga på s. 260-262. - Verket redovisas i sin helhet under nr 27.

131 Selling, Gösta. Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten. Sthlm 1977. Ny omarbetad och väsentligt utvidgad upplaga. - Ur innehållet: Lemshaga (s. 127).

132 Söderberg, Bengt G. Lämshaga. Ingarö socken, Värmdö skeppslag, Farsta fjärding, Stockholms län. (Söderberg, Bengt G. Slott och herresäten i Sverige. Ett konst- och kulturhistoriskt samlingsverk. Uppland, D. 1. Malmö 1967, s. 369-374.) - "Gården har gamla anor: en stor forntida gravhög ligger 100 meter sydväst om gården."

Maderö

133 Källgård, Anders. Sveriges öar. Sthlm 2025. - Ur innehållet: Maderö (s. 329). - "Ön tillhörde länge Säby säteri på Ingarö och kallades då Skälsmara ö efter Skälsmara på Ingarö."

Mörtviken

134 Matrikel för Mörtvikens villaägareförening. Ingarö socken, Värmdö kommun. Mörtviken 1974. - Finns även för senare år. .

135 Bergvall, Curt. Liten historik om Mörtviken i våra hjärtan. Mörtviken 1984. 19 s. (Mörtvikens villaägareförening) - På s. 16 författarens visa "Ingarö - vårt kära ..."

136 Bergvall, Curt. Mörtviken - från forntid till nutid. En kort historik om en lång tid. Utgiven i samband med att Mörtvikens villaägareförening funnits i 60 år: 1944-2004. Mörtviken 2004. 36 s. (Även utgiven i enklare tryck utan siduppgifter.) (Mörtvikens villaägareförening.) - Med bl.a. följande avsnitt: Vår väg från Brunn. - Vår busskur vid Mörtvikens brygga. - Affären i Mörtviken. - Telefonstationen i Mörtviken.

137 Bergvall, Curt. Mörtviken då-, nu-. Liten historik utgiven i samband med att Mörtvikens villaförening funnits i 50 år, 1944-1994. Mörtviken 1994. 23 s. (Mörtvikens villaägareförening.) - Omfattande uppgifter om föreningens funktionärer, dessutom om kommunikationer.

Nykvarn

138 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Nykvarn berörs på s. 95. - "Nykvarn, som tidigare kallades Fågelviks kvarn, anlades enligt uppgift 1731."

Skenora

139 Lindström, Lennart. Karl Westerberg berättar minnen från Skenora på Ingarö. Sammanställt av Lennart Lindström. Av Lennart Lindström och Karl Westerberg. 1995. 9 s. - (Uppsatsen finns i Ingarö hembygdsmuseum.)

Skälsmara

140 En glimt av Skälsmara för 100 år sedan. Av S.N-n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:1, s. 10-11.)

141 Från flydda tider. 8. Skälsmara by. Av S.N.n. (Gustavsbergaren 1955:4, s. 4-5.)

142 Gårdar på Ingarö. 6. - Skälsmara by. Av S.N.n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1951, s. 6-7.)

143 Tolvmannen i Skälsmara by. Av S.N-n. (Gustavsbergaren 1965:1, s. 13.)

Storängsudd

144 Utflyktsguide till 33 skyddade naturområden i Stockholms län. Av Eva Sandberg m.fl. Sthlm. 4 uppl. 2010. (Länsstyrelsen i Stockholms län.) - Ur innehållet: Storängsudd (s. 44-45). - "Området nyttjades under historisk tid som ängsmark till Stora och Lilla Kårnäs och senare under gården Beatelund." - I häftet redovisas även Björnö, se nr 65.

Säby

145 Om bönder och potatis på Värmdö. Värmdö 2008. - Med anknytning till bl.a. Säby gård.

146 Stockholmsregionens kulturhistoriska miljöer. Underlag för regionplanering. 1. Landsbygdens kulturmiljöer. Sthlm 1989. - Säby (jämte Evlinge) berörs på s. 263-264.

147 Säby säteri. Av Dbg. (Gustavsbergaren 1965:5/6, s. 23-25.) - "I oktober i år köpte Gustavsbergs Fabriker Säby Säteri på Ingarö, som sedan 1927 varit i NK:s ägo." - Med bilduppslag.

148 Bergvall, Marie. Säby säteri. Av Marie Bergvall och Ulla Fredblad. Värmdö 1998. [4] s. - (Uppsatsen finns i Ingarö hembygdsmuseum.) (Skolarbete inom Värmdö kommunala vuxenskola.)

149 Fogelbäck, Jan. Nytändning på Säby säteri, optimism inför år 2000. (Värmdö tidning 1998:2, s. 26-27.)

150 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Om Säby och Evlinge på s. 96-98. - "Säby och Evlinge är två av de tre gårdar på Ingarölandet som med ledning av gravfält från järnålder kan beläggas ha förhistoriska anor."

151 Magnusson, Stig. Gårdar på Ingarö. 1. - Säby. Av S.M-n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1947:1, s. 8.)

152 Munknäs, Stig. Från flydda tider. 9. Säby. (Gustavsbergaren 1955:5/6, s. 15.)

153 Quist, Axel. En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustafsberg och Ingarö socknar. Utgiven av Rune Norberg. Sthlm 1949. Faksimilupplaga 1983. - Om Säby på s. 263-264. - Verket redovisas i sin helhet under nr 27.

154 Tellström, Carin. Snart jäser lagern i karen på Ingarö. (Skärgården. Från Grisslehamn till Landsort. 2012:38, s. 18.) - Om tillverkning av öl i bryggeriet vid Säby säteri.

Södersved

155 Bland friluftsfolk vid Södersved. Av Rolf. (Gustavsbergaren 1954:3, s. 19.)

156 Jonsson, Håkan. Svartbygge eller inte?(Skärgårdens tidning 1978:5, s. 6-7.) - Om campingplatsen vid Södersvedsbadet med husvagnar som enligt artikeln ser ut som svartbyggda sommarstugor.

Södra Lagnö

157 Källgård, Anders. Sveriges öar. Sthlm 2025. - Ur innehållet: Södra Lagnö (s. 329-330). - "År 1932 rapporterades ett lantbruk, Lagnö gård, och endast en bofast familj, medan det fanns ett tiotal familjer som sommargäster."

Vallbo

158 Miljonaffär på Ingarö. (Skärgårdens tidning 1979:1, s. 1.) - "Det nedlagda cementgjuteriet i Vallbo har köpts av en byggnadsfirma för att tillverka delar till fritidshus och villabyggen."

159 Vallbo Betong på Ingarö återinvigt. (Gustavsbergaren 1966:3, s. 21.)

Återvall

160 Hos Almkvistianerna på Ingarö. Föreningen "Hälsa genom nakenhet" visar sitt paradiset. Av Zac. (Vecko-journalen 1933 nr 37, s. 28-29.) - Med anknytning till Återvallssjön. - "Ty det är först i år som solfolket blivit bofast på Ingarö."

161 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Återvall (jämte Fågelvik) berörs på s. 93-95.

Bibliotek och Bokens år

162 Aktiv kommungård på Ingarö. (Blocket. Tidskrift för Gustavsberg - Ingarö - Värmdö och Djurö. Årg. 7(1974), nr 3, s. 5.) - "Sedan ett par år tillbaka har Brunns gård fungerat som kulturell samlingsplats för ingaröborna. Här finns bibliotek och kurslokaler."

163 Filialverksamheten - Ingarö bibliotek. (Ingår med tre opaginerade sidor i: Verksamhetsberättelse 2011 Värmdö bibliotek. Värmdö 2012.) - Endast medtaget som exempel. - Ingarö bibliotek berörs även i korthet i följande publikation: Biblioteksplan för Värmdö kommun 2009-2010. Antagen av kommunfullmäktige 2009-09-23.

164 Hurra för nya bibblan på Ingarö. (Värmdö tidning 2005:1, s. 11.)

165 Om konst, musik, hembygd och litteratur - vi presenterar kommunens kulturnämnd. (Blocket. Tidskrift för Gustavsberg - Ingarö - Värmdö och Djurö. Årg. 7(1974), nr 9, s. 14-15.) - Berör bl.a. biblioteket i Brunns gård.

166 Trångboddhet - bibliotekets dilemma. - I artikeln berörs i korthet Ingarö bibliotek. (Värmdö tidning 1975:2, s. 12-14.)

167 Värmdö och litteraturen. Bokens år 1983. (Värmdö tidning 1983:1/2, s. 43 ff; 1983:3 s. 25 ff, 1983:4, s. 27 ff.) - Med introduktion av Lars Rydkvist och Birgit Wahrenberg i nr 1/2 och nr 3 samt av Tina Lindemalm Nordenheim i nr 4. - Ur innehållet i 1983:1/2: Värmdö genom århundraden (s. 44). Av Hans Almryd. - Massor att läsa om Värmdö (s. 45). Av Gunnel Almryd. - Önskelista för Värmdödiggare (s. 46). Av Gunnel Almryd. "Det finns så mycket känt och okänt skrivet om Värmdö att listan aldrig blir komplett." - Ur innehållet i 1983:3: Tre gubbar från Småland (s. 34). Av Lennart Alfvegren. - Berör bl.a. Samuel Ödmann. - Ur innehållet i 1983:4: Ur gamle Wennbergs dagbok. Ett fynd på Ingarö (s. 32-33). Av Edla Sofia Arvidsson. - Denna uppsats redovisas separat.

168 Värmdö och litteraturen. Bokens år 1983. Gustavsberg 1983. Av Lars Rydkvist och Birgit Wahrenberg. Gustavsberg 1983. - Duplicerad förteckning utgiven av kommunbiblioteket i Gustavsberg inför Bokens vecka 10-16 oktober. - Medverkan av bl.a. Gunnel Almryd, Britta Jakobsson, Tina Lindemalm Nordenheim, Lars Rydkvist, Birgit Wahrenberg. - "Det finns så mycket skrivet om skärgården. Många författare både till romaner, poesi och facklitteratur har inspirerats av vår del av skärgården."

169 Brodin, Louise. Cederströmiana i Ingaröbiblioteket. (Värmdö tidning 1984:3/4, s. 41.)

170 Hansson, Birgitta. Forskare och detektiver. (Värmdö tidning 1988:3, s. 16.) - Berör bl.a. biblioteket lokalsamling.

171 Holstenson, Margareta. Grattis Ingarö bibliotek - 50 år. (Värmdö tidning 1993:1, s. 20.)

172 Jakobsson, Britta. Ingarö folkbibliotek. (Öhn Ingan och Brunns gård. Några årtal ur Ingarös historia. Gustavsberg 1986, s. 3-6.)

173 Jakobsson, Britta. Ingaröbiblioteket 40 år. (Värmdö tidning 1983:1/2, s. 48.) - "Med en uppsättning på sextio böcker inrättades Ingarö folkbibliotek vintern 1943."

174 Jakobsson, Britta. Ingaröbiblioteket: Marikas tanke blev verklighet. (Värmdö tidning 1979:4, s. 30.) - "Den första som började fantisera om ett Brunns lånebibliotek och även gjorde försök att låna ut böcker var Marika Stiernstedt ..."

175 Larsson, Christina E. Alla är välkomna till Ingarös läslusthus. (Zooma in pro V. Produktion Värmdö 2011, s. 20-21.) - "Hanna Stenbeck och Monika Januari är Ingarö biblioteks entusiastiska bibliotekarier."

176 Ståldal, Christina. Sveriges första åttkantiga bibliotek. - Om planerat bibliotek i Brunns skola. (Värmdö tidning 2004:1, s. 19.)

Hembygdsförening och hembygdsmuseum

177 Ingarö hembygdsmuseum. (Gustavsbergaren 1976:2, s. 26.) - "Den gamla vackra skolan vid Kolström har blivit hembygdsmuseum. Det är Ingarö hembygd sförening med ordf. Harry Vanngård i spetsen som iordningställt ett trivsamt minnenas hus med massor av nära och kära ting."

178 Arvidsson, Edla Sofia. Två välskötta museer. Av Edla Sofia. (Värmdö tidning 1984:3/4, s. 44.) - "Ingarö hembygd sförening kan visa upp två välskötta museer. Den disponerar 'Ödmannska skolan', ägd av Ingarö församling, en byggnad nedanför skolan från mitten av 1700-talet. - Det andra museet är inte mindre intressant. Kommer man från Gustavsbergshållet, så har man det gul-bruna huset i blickfånget när man passerar Kolströms bro. Byggnaden uppfördes 1874 och togs i bruk som skola 1880. Här är skolmuseet inrymt sen starten 1976 med skolsal, rum, kök och kammare. - (Uppgifterna om de bägge museerna avser år 1984 när artikeln publicerades.)

179 Jakobsson, Britta. Gula skolhuset. (Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygd sförening. Ingarö 1992, s. 47-49.) - Byggnaden har förutom skola även inrymt bl.a. Ingarö poststation och telefonstationen Pilhamn. Byggnaden flyttades när den nya bron över Kolström planerades och disponeras nu av Ingarö hembygd sförening.

180 Jakobsson, Britta. Vad vi veta om den gula byggnaden med skylten "Hembygds museum". Nedtecknat i nov. 1987. Ingarö 1987. 6 s.

181 Magnusson, Stig. Hembygdsvård inom vår kommun. (Gustavsbergaren 1953:5/6, s. 25.)

182 Zaunschirm, Peter. Historik för Ingarö hembygd sförening, noteringar från diverse protokoll. Av PZ feb 2011. - "Bör kompletteras särskilt med de tidigare åren." 2011.

Ingarö kyrka (med omgivning ar och församlingsliv)

183 Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygd sförening. Ingarö 1992. 50 s. - Ur innehållet: Ingarö - kyrkan och trakten (s. 5-10). Av Ingegärd Andersén. - Kyrkobyggnaden (s. 11-15). Av Ingegärd Andersén. - Kyrkogården (s. 16-21). Av Ingegärd Andersén. - Klockstapel och klockor (s. 22-25). Av Ingegärd Andersén. - Samuel Ödmann - Ingarös förste präst (s. 28-32). Av Annika Windahl. - Präster i Ingarö församling (s. 33-41). Av Ingegärd Andersén m.fl. - Prästgården och "Ödmannska skolan" (s. 42-45). Av Ingegärd Andersén. - Klockaregården (s. 45-46). Av Britta Jakobsson. - Gula skolhuset (s. 47-49). Av Britta Jakobsson. - Ingarö kyrka 1992 (s. 50). Av Kerstin Lamby. - Några av avsnitten redovisas även separat.

184 Ingarö kyrka och församling. Utgiven av Ingarö församling och Ingarö hembygd sförening. Foto: Hilding Olsson. Ingarö 1969. 12 s. - [Ny uppl.] 1980. 12 s. (Med obetydlig förändring.) - Berör även i korthet Ödmannska skolan och Samuel Ödmann (1750-1829).

185 Matrikel för Svenska kyrkan. 2012. Sthlm 2012. - Gustavsberg-Ingarö församling berörs på s. 376-377. - Motsvarande uppgifter i tidigare matriklar.

186 Andersén, Ingegärd. Välkommen till Ingarö kyrka. [Gustavsberg] 1996. 1 vikt ark. [6] s. - Bearbetad nyutgivning 2010. (Ingarö församling.) - Ur utgåvan från 2010: "1822 skrev ingaröborna till konungen med begäran att 'Bönehuset må förvandlas til ett ordentligt Capell för den så kallade Ingarön.' Deras ansökan om att få bli en egen församling inom Värmdö pastorat bifölls den 29 mars 1825. I denna ingick också Beatelund och Lemshaga. Sedan 1902 tillhör församlingen Gustavsbergs och Ingarö pastorat. Första januari 2010 lades Gustavsberg och Ingarö samman till Gustavsberg-Ingarö församling.

187 Björklund, Hans. Ny orgel till Ingarö kyrka. Av Hans Björklund och Marianne Sautermeister. (Skärgårdens tidning 1980:2, s. 2.)

188 Brandel, Sven. Kyrkor i Värmdö skeppslag. Konsthistoriskt inventarium utarbetat av Sven Brandel m.fl. Sthlm 1949. (Sveriges kyrkor. Uppland. 62. 1:3.) - Ur innehållet: Ingarö kyrka (s. 529-539).

189 Eklund, Fredrik. Vad säga kyrkklockorna. Gamle kyrkovaktmästaren berättar. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1948:1, s. 13.)

190 Hellström, Gunnar. Värmdö skeppslags kyrkor för hundra år sedan. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1930, s. 26-40.) - Ur innehållet: Ingarö kyrka (Pilhamns kapell). (S. 36-38.)

191 Hermansson, Erik. Gloria i skärgårn. [Musiktryck.] Text och musik: Erik Hermansson. Slite: Wessman [1993]. 1 part. [4] s. (Wessmans musikförlag. Nr 9348.) - (För julnattskonsert i Ingarö kyrka.) - "I en värld som står och fryser kring ett stilla nattsvart vatten hundra stilla ljus dig lyser vägen hit i mörka natten. Gloria, Gloria, Gloria, Gloria!"

192 Karlsson, Ann Mari. Ingarö kyrka. Uppsala 1987. 15 s. (Upplands kyrkor 199.) - "Ingarö församling bildar tillsammans med Gustavsbergs församling ett pastorat i Värmdö kontrakt i Stockholms stift. Ursprungligen var Ingarö kapellag under Värmdö, då med namnet Pilhamns kapellförsamling. Från 1902 är Ingarö självständig församling i Gustavsbergs pastorat." - (En uppgift efter bokens utgivning: Församlingen uppgick 2010 i Gustavsberg-Ingarö församling.) - "Ingarös kyrkas historia är starkt förknippad med två personer: Anders Cederström och Samuel Ödmann."

193 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Om Ingarö kyrka (och även om Lämshaga) på s. 86-88. - "1792 stod den nuvarande Ingarö kyrka färdig som då kallades Pilhamns kapell."

194 Oljelund, Karin. Nytt år - ny församling. (Församlingsblad Svenska kyrkan Gustavsberg och Ingarö. - Ingår i Värmdö journalen 2009:4.) - Gustavsberg och Ingarö blir en enda församling. -

195 Quist, Axel. En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustavsberg och Ingarö socknar. Utgiven av Rune Norberg. Sthlm 1949. Faksimilupplaga 1983. - Om Ingarö kyrka på s. 253. - Verket redovisas i sin helhet under nr 27.

196 Thidevall, Sven. Då, nu och i framtiden. En omvärldsanalys 2001 för Gustavsbergs och Ingarö församlingar. Väddö 2001. 37 s. - Med bl.a. följande avsnitt: Sommargästerna kommer till Ingarö. - Gustavsberg och Ingarö i en global värld.

197 Thordson, Thord. Ingarö - en skärgårdsberättelse om de fritidsboende och de bofasta. Gustavsberg 2001. - Ur innehållet: Ingarö kyrka (s. 47-56). - Klockarbostället (s. 57-65).

198 Thunqvist, Per Anders. Mötesplatser i skärgården. Sthlm 1988. - Ingarö kyrka samt Skälsmara missionshus berörs på s. 55-57 (även s. 10-11, 15). - Boken presenteras i Värmdö tidning 1989:2, s. 10.

199 Wanngård, Torsten. Ingarö kyrkogård. Ett framtidsprogram. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1947:2, s. 8.)

200 Wanngård, Torsten. Ur Ingarö kyrkas inventarium. Av T.W. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1950, s. 5.)

201 Wilson, Carl G. Från Ingarö. (Gustavsbergaren 1953:1, s. 19.) - Församlingsstatistik m.m. - Motsvarande uppgifter även i senare årgångar i Gustavsbergaren.

202 Ädelgren, Nils. Ur arkivens gömmor: Om tillkomsten av Ingarö kapellförsamling och dess förste komminister. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1953-1954, s. 56-59.) - Berör bl.a. friherre Anders Cederström och Samuel Ödmann.

Skolor

203 Ny mötesplats för de unga på Ingarö. (Värmdö tidning 1993:3, s. 19.) - "Pilhamns skola på Ingarö rustas upp och blir träffpunkt för Ingarös unga."

204 Andersén, Ingegärd. Prästgården och "Ödmannska skolan". (Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygdsförening. Ingarö 1992, s. 42-45.) - "Namnet 'Ödmannska skolan' på den timrade byggnaden vid prästgården har nu varit i bruk i omkring fyrtio år; vi kan säga till minne av den förste skolmästaren på Ingarö Samuel Ödmann."

205 Carlsson, Lars. Tillsammans kan vi! En tidning om förskolor och skolor i Värmdö kommun. (Bilaga i Värmdö journalen 2006:2.) - Ur innehållet: Ingarö (s. 6-7).

206 Jakobsson, Britta. Gula skolhuset. (Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygdsförening. Ingarö 1992, s. 47-49.)

207 Lumholdt, Helene. Läroplan i praktiken. Tema. Läroplanen tre år. (Förskolan 2002:1, s. 21-22.) - Intervju med Jenny Undin, förskollärare på Ingarö förskola.

208 Norrby, Stig. Ingarö skolors historia. Gustavsberg 1999. 47 s. (Skolförvaltningen.) - Ur innehållet: Ingarö skolors historia. - Cederströmska skolan (Ödmannska skolan) 1776-1874. - Kolströms skola (Gamla skolan i Pilhamn) 1874-1922. - Ambulatoriska skolan 1874-1891. - Skälsmara skola 1891-1946. - Baldernäs skola 1917-1940. - Pilhamns skola 1922-1988. - Brunns skola 1974. - Samuel Ödmann berörs på s. 5, 7-10. - Ett avsnitt ur Marika Stiernstedts

roman "Lilas äktenskap" på s. 12. - (Avsnitten som rör Ödmann och Stiernstedt redovisas även separat.)

209 Quist, Axel. Ur prosten Quists papper. Anteckningar till Värmdö skeppslags historia, meddelade av Rune Norberg. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1948-1949, s. 31-42.) - På s. 34 berörs hur skolor upprättades på Ingarö genom friherre Anders Cederström.

210 Wanngård, Torsten. Ingarö kapell och dess donationsurkund. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 47-61.) - På s. 54-55: Förnyad plan och instruktion för Ingarö schola från 1791.

211 Zetterberg, Albert. Gamla tidens skola på Ingarö.. Av A.Z. (Gustavsbergaren 1952:6, s. 15; 1953:2, s. 12.) - Andra delen av artikeln med titeln "Från Ingarö".

Baldersnäs

212 Holm, Kristina. Baldersnäs historia. [Ingarö] 2002. (Baldersnäs tomtägareförening.) - Ur innehållet: Skola på Baldersnäs (s. 22-23).

Brunn

213 Carlsson, Ulla-Britt. Alla Ingarös elever under samma tak. (Värmdö tidning 1988:4, s. 23.) - Om Brunns nya skola.

214 Risby, Ulla. Ny- och ombyggnaden av Brunns skola. (Ingarö folkblad 1997:2, s. 2.)

215 Sundqvist, Petra. Skola med mål. (Värmdö tidning 2006:1, s. 11.) - Brunns skola erbjuder fotbollsprofil för åk 6-9.

Lämshaga Akademi

216 Inblick. Lemshaga barnakademi, Ingarö. Årg. 1 (1996), nr 1-2. - [Avser de nummer som finns i Kungl. biblioteket.]

217 Lemshaga akademi för barn och ungdom. [Skolkatalog.] Lemshaga 1999 ff. - Med foton av elever och personal.

218 Lemshaga barnakademi fortsätter växa. (Värmdö tidning 1995:1, s. 19.) - "Hösten 1995 innebär starten för en ny skola i Gustavsberg. Då öppnas nämligen Lemshaga barnakademi, en ny sorts skola för barn i åldrarna tre till nio år."

219 Lemshaga Barnakademi. En skola där ingen vill skolka. (Värmdö tidning 1994:4, s. 14.)

220 Lemshagas varsamma restaurering startar med kycklingar och datorer. (Värmdö tidning 1994:3, s. 22-23.) - "Idéerna om den nya skolan har utvecklats av Helena Wallenberg och dr Michael Bogota. - Det första steget blir nu förverkligandet av Lemshaga Förskoleakademi."

221 Engstrand, René. Lemshaga barnakademi på Ingarö får 2,4 miljoner kronor för IT-satsningar. (Värmdö tidning 1996:2, s. 15.)

222 Folin, Göran. Lemshaga barnakademi, skolan med kycklingar och datorer. (Krut. Kritiskt utbildningstidskrift. 1999:2, s. 46-49.) - Tidskriften har nr 94.

223 Hedberg, Christer. Ny friskola i Gustavsberg. Av CH. (Värmdö journalen 2006:1, s. 21) - "Helena Wallenberg-Lerner startade Lemshaga Akademi för 11 år sedan."

224 Näslundh, Carina. All föräldrainsformation via webb och digital konferens. (Datorn i utbildningen. 2002:3, s. 20.)

225 Skog, Dan. Ovanlig skola för vanliga barn. (Kemisk tidskrift 1999:4, s. 36-37.) - Intervju med läraren Olof Andersson om skolan som grundats av stiftelsen Carpe Vitam.

226 Stendahl, Emilie. De surfar, sjunger och spelar in. (Fotnoten 2008:1, s. 8-10.) - Två elever på Lemshaga akademi: "Garageband är lätt att använda och det är roligt att göra egna låtar. Det tycker åttorna Jessica Wiklund och Alexander Björling."

227 Wahrenberg, Birgit. Lemshaga barnakademi invigd och Astrid Lindgren är nöjd med sin staty. (Värmdö tidning 1995:3, s. 24.)

228 Wahrenberg, Birgit. På Lemshaga gör eleverna egna nyhetsprogram för andra ungdomar i världen. (Värmdö tidning 1998:2, s. 20.) - Lemshaga berörs även på s. 18.

Ortnamn

229 Skydd för ortsnamnen. Av Treblaz. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförbund. 1949:1, s. 5-6.)

230 Andersén, Ingegärd. Ingaröbyarnas ortsnamn. (Uppgifterna härrör från Ingegärd Anderséns bearbetning av samlingarna i ortnamnsarkivet i Uppsala.) (Finns tillgänglig på nätet genom Ingarö hembygdsförbunds hemsida.)

231 Gehlin, Åke. Värmdö runt - en kryssning bland ortsnamn. (Värmdö skeppslags fornminnesförbunds årsskrift 1984, s. 6-23.) - Berör bl.a. följande ortsnamn: Ingarö, Beatelund, Färjholmen, Lämshaga och Tranarö.

232 Stahre, Nils-Gustaf. Ortnamn i Stockholms skärgård. Sthlm 1986. - Ur innehållet: Ingarö sn (s. 52).

Skönlitteratur med dikter och visor

233 Ekholm, Lasse. Värmdövår. [Haikubilder.] Ögonblicksbilder fångade under vandringar i hemtrakten. Sthlm 2011. 48 s. - Med anknytning till bl.a. Ingarö. - "Nästan dagligen tar jag en promenad i mina hemtrakter och försöker fånga dagens stämning i ord och bild."

234 Fogelbäck, Jan. Romanen om Ivar. Höganäs 1994. - Se nr 289 för närmare uppgifter.

235 Fogelbäck, Jan. Uppbrottstider. En brevväxling om det rämnande folkhemmet. Av Christer Enander och Jan Fogelbäck. Sthlm 1994. - Se nr 290 för närmare uppgifter..

236 Hallén, Barbro. Tigerdöden. Stockholm 1976. - "Tigerdöden lurar i bergen på den idylliska semesterorten Ingarö utanför Stockholm." - Boken vann första pris i Bonniers stora thrillertävling 1976.

237 Stiernstedt, Marika. Adjö min gröna ungdom. Andra delen av "Mitt och de mina". Sthlm 1930. - Förtecknas här i den skönlitterära avdelningen - om inte annat för att påminna om att

Marika Stiernstedt även är skönlitterär författare. Boken redovisas utförligare tillsammans med ytterligare titlar under biografier, se nr 312 ff.

Barnböcker

238 Ekholm, Lasse. Här finns Brunn, där finns bussen till Stockholm och alla pendlare. (Värmdö tidning 1989:2, s. 9.) - "Lasse Ekholm har skrivit nästan 20 barn- och ungdomsböcker. - Eftersom Lasse bor på Ingarö har vi valt en del av ett kapitel ur Sven Ali och pappas Oskar." - (Ingarö-vargen.) - I Värmdö tidning 1995:4, s. 25 anges att kulturstipendiet för 1995 tilldelats författaren Lasse Ekholm.

239 Ekholm, Lasse. Sven Ali och pappas Oskar. En berättelse om när drottning Silvia försvann och Jesus blev pappa. Illustrerad av Sven Nordqvist. Bromma 1987. - Ny utg. 1998.

240 Granath, Wilhelm. Junker Ryning till Lemshaga. En historia från Sten Sture d. y:s tid. Sthlm 1907. 203 s. (Berättelser och äventyr från olika land och tider. 1.)

Dikter och visor

241 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Polkett från Brunn. Av Emil på Brunn. (S. 76.). - Återges i anslutning till en artikel om Britta Grundberg som även berör Emil Svensson.

242 Sång och visor. KFUM:s Ingaröläger 1948. 1948. 34 s. - Ur innehållet: Ingarösången:
*Skärgården äger en ö underbar,
bergig och rar,
som de bästa baden har.
Där har vi läger på klippornas brant,
strax invid havets kant.*

*Å, Ingarö,
det finns icke en plats uppå jorden som du.
Å, Ingarö,
dina skogar är stora och härlig din sjö
och när solen går ned bortom skogen
och himmelen brinner i strålarnas glans,
jag önskar jag finge komma och stanna än många många år
På INGARÖ.*

243 Cederquist, Ockie. Calle Flyg med mig. Text och musik: Ockie Cederquist. CD. Nacka 1994. - Med anknytning till bl.a. Carl Cederström och Marika Stiernstedt. - Ur innehållet följande visa: "Ingen ö e som Ingarö".

244 Hasselmark, Nils-Åke. Långsamma dikter. Sthlm 1965. - Ur innehållet: En afton, elegi från Näsudden, Ingarö (s. 17-23).

245 Lindhé, Knut. Lemshaga. [Dikt.](Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsör. 1947:1, s. 7.)

246 Lindhé, Knut. På Lemshaga. [Dikt.](Gustavsbergaren 1953:2, s. 9.)

247 Sandberg, Sven-Olof. Flickan på Ingarö strand. Text: Sven-Olof Sandberg. Musik: Jules Sylvain. (Säg det i toner. En schlagerkavalkad med Jules Sylvain. Röda albumet. Stockholm:

Ehrlingförlagen 1980, s. 16-17.) - Sven-Olof Sandbergs text finns även i en rad tidigare utgåvor, bl.a. från 1931. - Ur texten: "Kärlekens sång vill jag sjunga om flickan på Ingarö strand. En gång när vi båda var unga, hon satte mitt hjärta i brand."

248 Wahlström, Alva. Våren hälsar Ingarö. [Dikt.](Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:1, s. 1.)

249 Wingborg, Ida. Lärkan - en dikt till mamma. (Nacka Värmdö Posten tisdag 2 oktober 2012, s. 35.)

*En liten lärka sjunger mig vareviga morgon till väcks,
den sjunger så livfullt och ömt om dagen som nalkas.
Tonerna klingar fram och ljuder genom luften,
blandas med vinden för att sedan tystna.
En dag vaknar jag utan sång från lärkan,
var är du lärkan min? ropar jag!
Jag springer ut i morgonen som gryr
och finner lärkan liggande på det daggvåta gräset alldeles stilla.
Jag bär upp den i mina kupade händer och lyssnar till hjärtat som bultar där inne.
Jag viskar bara ett ord till lärkan: Tack!
Sedan hörs inte längre hjärtats rytmiska slag.
Lärkan lever inte längre, den är död.
Men kanske hörs lärkan sjunga någonstans
långt bortom alla vidunderliga berg och strålande solar.
Kanske dansar nu änglarna till lärkans melodi.*

Fornminnen

250 Flink, Gerhard. Fornstadsbygder i Värmdö skeppslag. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsskrift 1990, s. 7-20.) - Ur innehållet: Järnålderns Ingarö (s. 13-16).

251 Lundgren, Göran. Fornminnen i Gustavsberg och Ingarö från istiden till år 1000 e.Kr. Gustavsberg 1977. 12 s.

252 Rydh, Stig. Ett bronsåldersfynd från Ingarö i Stockholms skärgård. (Fornvännen 1968, s. 107-108.)

Brunn

253 Runeson, Henrik. Vargbacken. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Brunn 1:1, Ingarö socken, Värmdö kommun, Uppland. Västerås 2012. 10 s. (Stiftelsen Kulturmiljövård. Rapport. 2012:24.)

Fågelvik

254 Welinder, Stig. Stenåldersboplats Fågelvik 1:313, Ingarö sn, Uppland. Arkeologisk undersökning 1971. Sthlm 1976. 14 s. (Rapport. Riksantikvarieämbetet 1976:18.)

Lämshaga

255 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Om Lämshaga på s. 86-88. - "Lämshaga är en av de platser i kommunen som tidigast tog i anspråk för permanent bosättning under järnåldern. Med gravfält från denna tid

belägna i gårdens närhet är Lämshaga ett pedagogiskt exempel på en gård med förhistoriska anor."

256 Magnusson, Gert. Rapport över arkeologisk utredning. (Lemshaga. Ingarö socken, Värmdö kommun. Lemshaga 1990 06 01. Coordinator.)

257 Magnusson, Gert. Rapport över arkeologisk utredning. (Lemshaga. Ingarö socken, Värmdö kommun. Lemshaga 1990 06 01. Coordinator. S. 1-19 + bil.)

Säby

258 Med kulturnämnden på Säby säteri. Av G-n L. (Gustavsbergaren 1970:7, s. 3.)

259 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Säby och Evlinge berörs på s. 96-98. - "Säby och Evlinge är två av de tre gårdar på Ingarölandet som med ledning av gravfält från järnålder kan beläggas ha förhistoriska anor."

260 Magnusson, Stig. Från flydda tider. 2. Gravfältet i Säby. (Gustavsbergaren 1954:2, s. 10.)

Återvall

261 Berg, S. Gropkeramisk boplatz vid Återvall. Ingarö socken, Värmdö kommun, Uppland. Arkeologisk utredning. 1999. (UV Mitt rapport.)

262 Hallström, Gustaf. Stenåldersboplatsen vid Återvall på Ingarön. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 10-27.) - "Denna intressanta boplats upptäcktes i januari 1913 vid anläggandet av en tvärväg från öns huvudväg till Fågelvik."

263 Källman, Rolf. Skärgårdsbygd. Kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun. 2. rev. uppl. Sthlm 1991. 219 s. (Utkom ursprungligen 1987.) (Stiftelsen Stockholms läns museum. Värmdö kommun.) - Återvall-Fågelvik berörs på s. 93-95. - "Med sitt läge långt ute i havsbandet under stenåldern är boplatslämningarna vid Återvall av stort intresse för förståelsen av jägar- och fiskarbefolkningens livsvillkor under stenåldern."

264 Magnusson, Stig. Från flydda tider. 1. Stenåldersplatsen vid Återvall. (Gustavsbergaren 1954:1, s. 19-20.)

265 Seipell, Peder. Återvall, Ingarö socken, Uppland. En presentation av ett boplatsmaterial samt en keramikanalys. Trebetygsuppsats i arkeologi särskilt nordeuropeisk. Stockholms universitet 1976.

266 Werthwein, Göran. Rotvältearkeologi. Stormvindar påverkar historieskrivningen. (Bygd och natur 2003:5, s. 8-11.) - "Rotvältorna i Återvall låg spridda över en ca 300 meter lång sträcka. Därför kunde arkeologerna för första gången göra stickprov av vad som fanns under marken på den stora boplatsen."

267 Werthwein, Göran. Rotvältor på stenåldersboplatsen vid Återvall. Arkeologisk kontroll av RAÄ 37, Ingarö socken, Värmdö kommun, Uppland Sthlm 2003. 12 s. (Stockholms läns museum. Rapport 2003:18.)

268 Werthwein, Göran. Vindfällan på den gropkeramiska boplatsen vid Återvall. Arkeologisk kontroll av Raå 37, Ingarö socken, Värmdö kommun, Uppland. Sthlm 2002. 18 s. (Stockholms läns museum. Rapport 2002:8.)

Personhistoria (först samlingar, därefter enstaka personer)

269 Avtackning på Säby. - Med uppgifter om personer som tjänstgjort vid fabriken i Säby. (Gustavsbergaren 1975:2, s. 14-15; 1975:5, s. 8-9.)

270 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Albert Engström och Bruno Liljefors (s. 49-52).

271 Ingaröbor berättar. CD. 2010. (Ingarö hembygdsförening i samarbete med Ingaröfakta AB i juni 2010.) - Utdrag ur Ingarö hembygdsförenings intervjuer med Ragnar Nilsson, Kolström, Alva Wahlström, Björkvik, Karl Westerberg, Skenora, Anna Reihell, Långvik samt uppläsning av Marika Stiernstedt. Dessutom Ingarösången med text av Alva Wahlström och melodi av Carl Arne Jakobsson. - Intervjuerna gjordes för Ingarö hembygdsförening av Ingegärd Andersén m.fl.

272 Intervju med Ingarö. Av Rolf. (Gustavsbergaren 1952:1, s. 5-6.) - Intervjuer med Axel Wennberg, Gustav Andersson, Albert Zetterberg, Anna Eklund, Ragnar Nilsson. - Dessutom intervju med Emil Andersson i: Gustavsbergaren 1952:3/4, s. 26-27.

273 Stockholms län i porträtt och bild. Utgivet av Johan Olsson. Örebro 1936. - Ur innehållet: Ingarö socken (s. 164). - Se även s. 176.

274 Upsala ärkestifts herdaminne. D. 3. Upsala 1845. - Ur innehållet: Scholmästare och Comministrar vid Pilhamn på Ingarön (s. 385-396). Följande personer redovisas: 1. Samuel Lorentz Ödmann. Den förste Scholmästare. 1776. - 2. Pehr Annerstedt. 1792-1809. - 3. Johan Peter Juringius. 1810-1823. - 4. Carl Gustaf Gabriel Cronstedt. Född på Ingarön 1 jan. 1801. Scholmästare och förste Commin. på Ingarön 23 maj 1827.

275 Andersén, Ingegärd. Präster i Ingarös församling. Av Ingegärd Andersén m.fl. (Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygdsförening. Ingarö 1992, s. 33-41.) - Ur innehållet: Samuel Lorentz Ödmann 1776-1792. (Han behandlas i separat artikel på s. 28-32.) - Pehr Annerstedt 1792-1809. - Johan Petter Juringius 1810-1824. - Carl Gustaf Gabriel Cronstedt 1827-1848. - Edward Leonard Colldén 1850-1856. - Elof Melander 1859-1870. - Johan Magnus Emil Flygare 1873-1877. - Hugo Wilhelm Wallin 1876-1881. - Johan Oliv 1882-1898. - Axel Leonard Kristoffer Jonsson 1898-1923. - Torsten Wanngård 1924-1950. - Elmar Töldsepp 1958-1968. - Lennart Lundquist, 1968-1976. - Marianne Sautermeister 1976-1989. - På s. 50 ges följande uppgift som alltså gällde 1992: "Sedan 1989 leds församlingen av komminister Thord Thordson."

276 Wanngård, Torsten. Ingarö kapell och dess donationsurkund. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 47-61.) - På s. 49 förteckning över präster.

Andersson, Emil

277 Magnusson, Stig. Gamla Ingaröbor. - Emil Andersson i Ekhaga. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1951, s. 12-13.)

Andersson, Michael

278 Bohjort, Anna. Vi hälsade på Michael Andersson. (Ingarö folkblad 1998:1, s. 1.)

Arvidsson, Edla Sofia

279 Wahrenberg, Birgit. Till minne av Edla Sofia Arvidsson. (Värmdö tidning 2000:2, s. 2.) - Edla Sofia Arvidsson har för Värmdö tidning skrivit en rad artiklar, flera med anknytning till Ingarö. - Hon har dessförinnan varit redaktör för Gustavsbergaren, se exempelvis hennes artikel "Saltstänkt från Farstaviken" med avsnittet "Trettiofem år med Gustavsbergaren". (Gustavsbergaren 1977:6, s. 16.)

Carlsson, Axel

280 Magnusson, Stig. Gamla Ingaröbor. - [Axel Carlsson.] Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1949:1, s. 13-14.) - Axel Carlsson, torpare, Strömshyddan

Cederström, Carl

281 Jonsson, A.L.K. Cederströmiana. Calle på Brunn in memoriam. Sthlm 1918. 30 s. - Författarnamnet Jonsson, A.L.K. (Jonsson, Axel Leonard Kristoffer) ej angivet i boken. - Sist i häftet återges en dikt av Ivar Lange: "Brustna vingar. Till friherre Carl Cederströms minne." Den inleds med följande ord: "Det stärfvar en båt mot Ingarö strand,/ Med flaggorna sänkta den glider ..."

282 Magnusson, Stig. Carl Cederström - Sveriges förste flygare. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1948:1, s. 4-5.)

283 Wennberg, Kåa. Flygbaronen Carl Cederström. [Saltsjö-Boo] 1999. 192 s. - Ur förord av Owe Wiktorin: "Friherre Carl Cederström, född den 5 mars 1867 och oftast kallad Flygbaronen, har haft en avgörande betydelse för flygets utveckling i Sverige. Han omkom under en flygning till Åbo den 29 augusti 1918." - I boken berörs Brunn på Ingarö i några avsnitt, bl.a. enligt följande: Cederström flyttar in på Brunn (s. 21-28). Några utdrag härur: "I mars 1895 tillträdde Carl Cederström arrendet på Brunn - en av Beatelunds fideikommissgårdar, beläget bara några kilometer därifrån och bara ett par stenkast från Ingarö kyrka. - Det var vid den här tiden han började omtalas som 'Calle på Brunn' och under den pseudonymen skrev han ett flertal kompositioner och bland dem kan nämnas Gillingevalsens, Brunns-vals och Gillinge-polkan. (I anslutning härtill återges noter för Gillingevalsens.) - I mitten av 1890-talet blev Cederström bekant med Albert Engström och under den glada utställningssommaren 1897 blev han också god vän med Bruno Liljefors. Det dröjde inte särskilt länge förrän Cederström lyckades övertyga dem om förträffligheten att flytta ut till Ingarö. Det gick bra - först kom Liljefors och slog sig ned på Hanstavik och kort därpå kom Engström till den bredvidliggande Fagerholms kvarn, på södra Ingarö. Här bodde de båda med sina familjer under några år kring sekelskiftet." (I anslutning härtill återges Liljefors målning Säl på skär som Cederström fick med denna dedikation: "Till Carl Cederström från vännen Bruno Liljefors Ingarö 1900.") - Berör även Marika Stiernstedts tid i Brunn i följande avsnitt: "Första hustrun - Marika Stiernstedt (s. 29-40). - Boken avslutas med en omfattande käll- och litteraturförteckning.

284 Zetterström, Hasse. Calle på Brunn. Av Hasse Z. (Stockholms-tidningen 15 maj 1931, s. 16.) - "Innan Cederström blev Sveriges förste flygare och hela Sveriges flygbaron var han arrendator på Ingarö, där han odlade sin jord och sålde sin mjölk till herrskapsfolk. Så småningom blev han affärsman - blev direktör i bil- och flygbolag och en allt större pamp. Men 'Calle på Brunn' längtade ständigt tillbaka till sin skärgårdsö, ehuru han aldrig kom dit."

285 Zetterström, Hasse. Carl Cederström. En minnesbok utgiven av Hasse Zetterström Sthlm 1919. 127 s. - Med anknytning till bl.a. Brunn på Ingarö. - Med följande innehåll: Carl Cederström. Av Hasse Zetterström. - Carl Cederström och Bullerölaget. Av Albert Engström. - Flygaren Cederström. Av Olof Dahlbeck. - Till Calle Cederström vid femtio år. Av Mätte Schmidt. - Fyrtiofyra år på jorden och en liten tid i luften. Carl Cederströms underbara öden och äventyr berättade av honom själv, i sammandrag. - Cederström och Kolström. Av Hasse Z.

Engström, Albert

286 Magnusson, Stig. Ur Albert Engströms bildarkiv. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdskör. 1951:1, s. 8.) - Med teckning: "Fagerholms kvarn under rivning."

Fingal, Helga

287 Arvidsson, Edla Sofia. Helga hade en mil att gå till skolan - Sven hade 300 meter. Av Edla Sofia. (Värmdö tidning 1990:2, s. 32-36.) - Ur innehållet: "Helga Fingal, f. Tillberg 1905 berättade en snöig marsdag 1990 om hur det kunde vara att växa upp på Ingarö."

Fogelbäck, Jan

288 Fogelbäck, Jan. I Gustavsberg på 60-talet. (Värmdö tidning 1983:1/2, s. 53.) - I anslutning till denna artikel lämnas bl.a. följande uppgifter om författaren: Jan Fogelbäck är född 1943 och uppvuxen på Ingarö. Han debuterade 1976 med romanen "Goliat", följd av "Bussbolaget" 1977 och "Körjournal" 1979. Samtliga utspelas på Värmdö och Ingarö. 1980 kom berättelsesamlingen "Sju och tio från Läggesta" och 1981 "Skönast på jorden är Kvikkjokk om våren" (med Kurt Samuelsson som medförfattare).

289 Fogelbäck, Jan. Romanen om Ivar. Höganäs 1994. - Med kortfattade uppgifter om Jan Fogelbäcks uppväxt på Ingarö. (Se bl.a. s. 50.)

290 Uppbrottstider. En brevväxling om det rämnande folkhemmet. Av Christer Enander och Jan Fogelbäck. Sthlm 1994. - Ur innehållet: Hem till Ingarö (s. 38-45). Se även s. 200.

Funch, James

291 Högardh, Lotta. Fågelviks villaområde 100 år. Av Lotta Högardh och Claes F Jonsson. [Ingarö 2012.] - Ur innehållet: James Funch 1873-1942 (s. 29-31). - "Funch var framgångsrik inom trävaruhandeln och titulerades grosshandlare. Han bodde på Fågelviks gård på somrarna och på Nybrokajen 17 under vintrarna. Kontoret låg på Skeppsbron 36."

Jansson, Edit

292 Arvidsson, Edla Sofia. En barnsköterska blev fiskarhustru på Ingarö. Av Edla Sofia. (Värmdö tidning 1990:3, s. 26-30.) - Edit Jansson född 1911, med anknytning till bl.a. Östergård.

293 Arvidsson, Edla Sofia. Minnen från Värmdö skärgård. Sthlm 1999, s. 150-158. - Hos Edit [Jansson] på Eknäs. En barnsköterska blir fiskarhustru.

Karlsson, Hedda

294 Arvidsson, Edla Sofia. Fiskar-Hedda berättar. Av Edla Sofia. (Gustavsbergaren 1975:4, s. 8-11.) - Hedda Karlsson föddes 1891 i Vedhamn vid Mörtviken.

Krapf, Ernst

295 Jonsson, Håkan. Möte med en skärgårdsbonde. (Skärgårdens tidning 1979:5, s. 1, 5.) - Ernst Krapf, bonde på Ingarö och tillsynsman av Storängsudds naturreservat.

König, Daniel

296 Bohjort, Anna. Ingaröprofilen. Kulturskaparen Daniel König. (Ingarö folkblad 1997:1, s. 1.)

Landström, Sigrid

297 Landström, Sigrid. Sigrid Landström berättar. (Gustavsbergaren 1971:1, s. 10-11.) - Sigrid Landström är född 1884. Hon bor i Lillängsdal och intervjuas av Torsten Rolf.

Larsdotter Thiel, Pella

298 Lofors, Emma. "Vi måste ändra på vårt sätt att leva." Intervju med Pella Larsdotter Thiel. Av Emma Lofors (reporter) och Fredrik Funck (fotograf). (Dagens Nyheter Kultur 2012-12-12, s. 16-17.) - "Långt ute på Ingarö i skärgården bor Pella Larsdotter Thiel med sin familj på en gård som har funnits i släkten i drygt femtio år."

Lindblom, Edel

299 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Edel Lindblom, författarinna (s. 67-68). - Edel Lindblom (1853-1946) gav enligt artikeln ut historiska romaner i tidskriften Hemmet men även andra historiska romaner såsom Bröllopet på Lemshaga.

Lindhé, Knut

300 Andersson, Nils. En skärgårdsdoktor från svunna tider. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsskrift 1998, s. 12-27.) - Nils Andersson återger nedtecknade minnen av sin morfar Knut Lindhé som avled 1955 vid 97 års ålder. - Med anknytning till Lemshaga på s. 23-24. - Knut Lindhé berörs även i Gustavsbergaren 1953:1, s. 17 och 1955:1, s. 17.

301 Wanngård, Torsten. Gamle provinsialläkaren berättar. Av T.W. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. 1948:1, s. 9-10.) - "Sedan 1926, residerar vår förre provinsialläkare Knut Lindhé i en av flyglarna på Lemshaga gård."

Lindström, Carl

302 Arvidsson, Edla Sofia. Minnen från Värmdö skärgård. Sthlm 1999, s. 159-162. - "Då förstod Anders Zorn att han var lurad." - Artikel om Carl Lindström.

Lundquist, Lennart

303 Ingarö utan herde. (Gustavsbergaren 1976:1, s. 27.) - "Ingarö församling har tagit avsked av sin populära komminister Lennart Lundquist och det är inte bara Ingaröborna som kommer att sakna sin sympatiska präst."

Oljelund, Karin

304 Sollerman, Maria. Karin Oljelund, kyrkoherde på Ingarö. (Ingarö folkblad 1997:2, s. 3.) - Karin Oljelund, kyrkoherde i Gustavsberg och Ingarö. - Karin Oljelund berörs även i det församlingsblad för Gustavsberg-Ingarö som ingår i Värmdö journalen 2010:2 och 2011:1.

Quist, Axel

305 Axel Quist [avliden]. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 7-9.) - Axel Quist är författare till följande verk: En bok om Värmdö skeppslag. Med gårdshistoriker för Värmdö, Bo, Gustafsberg och Ingarö socknar. Se nr 27.

Qvarforth, Fritiof

306 Magnusson, Stig. Gamla Ingaröbor. - [Fritiof Qvarforth.] Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:2, s. 5-6.)

Rydén, Anna

307 Arvidsson, Edla Sofia. Anna i Långdalen. Ett livsöde på Ingarö. Av Edla Sofia. (Gustavsbergaren 1974:5, s. 8-11.) - Om Anna Rydén.

Rålamb, Clas

308 Rålamb, Clas. Observationes juris practicae. Stockholm, tryckt aff Henrich Keyser, kongl. booktr. åhr 1679. - Ur titeln: Thet är, åthskillige påminnelser vthi rättegångs saker, grundade vthi Gudz ord, Sweriges lagh och recesser: förklarade aff then andelige och fremmande werldzlige lagh: med förnähme lärde mäns skriffter och öfwereens stämmande stadfästade: tienlige så wäl kärandom som swarandom. Til rättelse och vnderwizning, samandragne för en rum tijd sedan aff nu warande hans kongl. mayst. högtbetrodde man, rådh och præsident vthi kongl. Giöta Hoffrätt i Jönkiöping, then högwälborne herre, herr Clas Rålamb, frijherre til Nystad, herre i Länna, Broo, Biörkwijk, Beatelund och Traan-nås. Med H. K. M. privilegio andra gången vplagde, och i några måål förökade. Hwar hoos ock nu högtbemälte herres beskrifning om thesz constantinopolitaniske resa och legation til Portram Ottomannicam bijfogade är.

309 Westerberg, Sten (född 1939). Clas Rålamb. Maktspelare i storhetstidens Sverige. Stockholm 2012. 335 s. (Bokförlaget Atlantis.) - "Författaren ser sig som en själsfrände till Clas Rålamb." - På s. 240 bild av dåtida Beatelund (ritning av Jean de la Vallée, färgläggning av Leif Blomquist). - Ur not på s. 319: "Dagens Beatelund byggdes upp efter rysshärjningarna och är långt ifrån så magnifik som den Rålambska anläggningen." - Författaren berättar hur han fick ta del av originalritningarna till Beatelund. "Sällan har en forskare glatt sig mer åt ett fynd."

Rålamb, Maria

310 Charlotta Sorgbrev. Rålamb, Maria Charlotta, 1696-1768. Beatelund den 22 november 1768. - Ur titeltexten: Gud den aldrähögste, har efter sitt allvisa råd behagat ... ifrån detta timmeliga lifvet, igenom en stilla död hädankalla, min i lifstiden högtälskade kära moder, framledne hans exellence herr riks-rådet baron Cederströms enke-fru, friherrinnan, högvälborna fru Maria Charlotta Rålamb ...

Sautermeister, Marianne

311 Biskopen undrar: Varför ville inte du bli kyrkoherde Marianne?(Skärgårdens tidning 1978:2, s. 1.) - "Marianne Sautermeister trivs på Ingarö och sökte inte kyrkoherdetjänsten i Gustavsberg."

Stiernstedt, Marika

312 Adjö min gröna ungdom. Presentation av Marika Stiernstedts roman om livet å Brunn vid sekelskiftet. Av S.N-n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1949:1, s. 11-12.)

313 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Marika Stiernstedt (s. 57-61). - "Ur Ulf Wittrocks monografi om Marika Stiernstedt (1959) samt ur Marikas egen memoarbok, Mest sanning (1948)."

314 Fogelbäck, Jan. Berömda kvinnor som verkat på Brunn. När Marika levde om i Sodom och Gomorra. Värmdö tidning 2003:2, s. 18-20.) - Berör även Marika Stiernstedts make Carl Cederström.

315 Norrby, Stig. Ingarö skolors historia. Gustavsberg 1999. 47 s. (Skolförvaltningen i Värmdö.) - Ett avsnitt ur Marika Stiernstedts roman "Lilas äktenskap" återges på s. 12.

316 Stiernstedt, Marika. Adjö min gröna ungdom. Andra delen av "Mitt och de mina". Sthlm 1930. - Ur innehållet: Brunn på Ingarö (s. 277-329). - Rör tiden med Carl Cederström. - "Ingarö lilla civilisationscentrum var Kolström med svängbron över till Värmdö, där sundet var smalast, ett samhälle på kanske ett femtiotal själar med småskola och en liten mörk handelsbod ..."

317 Stiernstedt, Marika. Midsommar. Ur Marika Stiernstedts bok "Mest sanning", 1948. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1951, s. 10-13.)

318 Stiernstedt, Marika. Ur memoarboken "Adjö min gröna ungdom." (Öhn Ingan och Brunnns gård. Några årtal ur Ingarös historia. Gustavsberg 1986, s. 1-2.)

Strindberg, August

319 Wanngård, Torsten. Strindberg och skärgården. - Med viss anknytning till Lemshaga. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1949:1, s. 17.)

Svensson, Rolf

320 Bohjort, Anna. Ingaröprofilen Rolf Svensson. (Ingarö folkblad 1997:2, s. 1.)

Tornqvist, Anna

321 Magnusson, Stig. Intervjuer med gamla Ingaröbor. [Anna Tornqvist.] Av S.M-n. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:1, s. 5-6.) - Anna Tornqvist, född på Beatelund 1874 där hennes far var torpare.

Tägtmeyer, Ragnhild

322 Tägtmeyer, Ragnhild. En gammal sommargäst minns. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:2, s. 3.)

Wahrenberg, Birgit

323 Birgit Wahrenberg Årets Gustavsbergare. (Värmdö journalen 2011:1, s. 33.) - "Birgit Wahrenberg har under en lång följd av år, såväl professionellt som ideellt, berättat om händelser i Gustavsberg och Värmdö kommun."

324 Engstrand, René. Här har du ditt liv Redaktörn! (Värmdö tidning 2003:2, s. 20-21.) - Birgit Wahrenberg, redaktör för Värmdö tidning, har skrivit en rad artiklar, några med anknytning till Ingarö. - Hon utsågs 2010 av föreningen Gustavsbergs vänner till årets Gustavsbergare.

Wennberg, Axel Ludvig

325 Arvidsson, Edla Sofia. Ur gamle Wennbergs dagbok. Ett fynd på Ingarö. Av Edla Sofia. (Värmdö tidning 1983:4, s. 32-33.) - "Häromdan letade jag i mina gamla årgångar av

Gustavsbergaren efter en speciell historia. Den hittade jag inte men i julnumret 1953, snart 30 år gammalt, fann jag utdrag ur Axel Wennbergs dagböcker skrivna mellan 1810 och 1914. Vilken prestation, att dag efter dag, år efter år i ett halvt sekel, notera vad som hänt under dagen. Ett dokument över en småbondes liv i helg och söcken. - Axel Wennberg föddes 1841 i Tyresö socken, stället hette Ängnö, och han dog på Kolbacken, Ingarö i mars 1915." - Hans son, även han med namnet Axel Wennberg, född 1882 i Kolbacken, berörs i följande artikel utan angiven författare: Hos Axel Wennberg på Ingarö. (Gustavsbergaren 1971:3, s. 24-25.)

326 Kraemer, Barbro. En Ingaröbondes liv och Stockholmsresor åren 1863-65 och 1883-85. Axel Ludvig Wennberg 1841-1915. Av Barbro Kraemer. Handledare: Janken Myrdal. Sthlm 1990. 38 s. (Uppsats i ekonomisk historia. Stockholms universitet.) - Syftet med uppsatsen anges vara att ge en bakgrund till de ekonomiska och sociala förändringar som påverkat Axel Ludvig Wennbergs liv och arbete samt att placera in honom i ett sammanhang genom att berätta lite om byns, gårdens och släktens historia och teckna en levnadsbeskrivning. - Från 1860 och fram till sin död 1915 var Axel Wennberg bosatt på Långviks Södergård (Kolbacken) på Ingarö. Hans dagböcker som omfattar tolv band finns enligt artikeln på Nordiska museet.

327 Magnusson, Stig. Gamla Ingaröbor. - Axel Wennberg i Kolbacken. Av S.M. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1950, s. 13-14.)

328 Wennberg, Axel Ludvig. Ur gamle Wennbergs dagbok. Ett fynd på Ingarö. (Gustavsbergaren 1953:5/6, s. 5-9.) - "De första anteckningarna handlar om, hur han flyttar från Ängnö och etablerar sig på Kolbacken, som han övertagit genom arv."

Westerberg, Sten

329 Ullman, Magnus. Så levde de. Om några framgångsrika första generationens affärsmäns liv och leverne i slutet av 1800-talet och framöver. D. 2. Sthlm 1999. - Ur innehållet: Direktören Sten Westerberg 1884-1956 (s. 134-151). - Se även nr 54 ff.

Wikström, Albertina

330 Fogelbäck, Jan. Fridas proletära visa. Värmdö tidning 2003:2, s. 20.) - Albertina Wikström, Brunn, var Birger Sjöbergs farmor.

Zetterberg, Albert

331 Magnusson, Stig. Albert Zetterberg. (Gustavsbergaren 1953:4, s. 22.) - "Med Albert Zetterberg gick en av Ingarös mest framträdande kommunalmän ur tiden." - Av Albert Zetterberg finns flera artiklar som rör Ingarö.

Ödmann, Samuel

332 Alfvegren, Lennart. Samuel Ödmann. Ingarö förste präst. Ingarö 1992. 32 s. (Ingarö hembygdsförening.) - "Lennart Alfvegren, Eknäs, Ingarö, har under en följd av år ägnat sig åt att insamla material om Samuel Ödmann." (Ödmann levde 1750-1829.) - Med följande avsnitt: Lämshagatiden. - Beatelundstiden. - Sjukdomen.

333 Brusewitz, Gunnar. Ödmann inventerade Värmdö på 1700-talet. (Upplands fåglar. Fåglar, människor och landskap genom 300 år. Storvreta 1996, s. 39-30.) - Se nr 392 för närmare uppgifter.

334 Norrby, Stig. Ingarö skolors historia. Gustavsberg 1999. - Samuel Ödmann berörs på s. 5, 7-10.

335 Rehnberg, Mats. Den märklige huspredikanten på Lämshaga. (Gustavsbergaren 1974:6, s. 10-12.) - "Prästen och skolläraren Samuel Ödmann [1750-1829] bodde i en stuga vid Pilhamns kapell på Ingarö. - Hans porträtt återges. "Porträttet som hänger i Pilhamns kyrka är en kopia. Originalen är målade i olja på duk av Johan Gustaf Sandberg 1830 och hänger numera i Smålands Nation i Uppsala." - Artikelns författare Mats Rehnberg bodde 1925 på sommarnöje vid Kolström.

336 Wahlstedt, Jens. Mellan skyar och hav. Strandhugg i Stockholms skärgård. Stockholm 2002. (Skärgårdsstiftelsens vänbok.) - Ur innehållet: Samuel Ödmann – Skärgårdens förste ornitolog (s. 91-97). - Ur artikeln: "Ödmann var en begåvad talare och blev alltmer berömd för sin predikokost. En som blev särskilt tagen var just friherren på Beatelund, Anders Cederström. Han bestämde sig för att anställa Ödmann som huspredikant. Senare fick Ödmann honom att bekosta en särskild skola för barnen från Beatelund och Bergviks gårdar. Redan 1777 stod den färdig i Pilhamn – och givetvis var det förslagsställaren som fick den nya lärartjänsten."

– I artikeln återges Samuel Ödmanns porträtt och i anslutning härtill följande uppgifter: "Det är alltså en märklig man som betraktar oss här från väggen i Ingarö kyrka. Även själva porträttet har en speciell historia. Det gjordes av porträttmålaren J.G. Sandberg – originalet hänger på Smålands nation i Uppsala, de bägge övriga i Ingarö kyrka och på Kungliga Vetenskapsakademien lär vara kopior. Porträttet är den enda avbildning som finns av Samuel Ödmann. Varken Sandberg eller någon annan fick nämligen tillstånd att måla av Ödmann under hans livstid, den lärde gudsmannen vägrade 'låta sig aftagas'. Som tur var fanns den unge skalden och tecknaren Anders Grafström i Uppsala just när Ödmann dog. Påföljande dag smög han sig in i kammaren och gjorde en porträttskiss av den avlidne. Det var den skissen som Sandberg sedan använde som underlag för sin välkända oljemålning. Trots att modellen själv var avliden ser han förunderligt frisk och harmonisk ut på tavlan!"

337 Wanngård, Torsten. Ingarö kapell och dess donationsurkund. (Värmdö skeppslags fornminnesförenings årsbok 1938, s. 47-61.) - Samuel Ödmann berörs på s. 49-52.

338 Windahl, Annika. Samuel Ödmann - Ingarös förste präst. (Ingarö kyrka 1792-1992. En jubileumsskrift från Ingarö församling och Ingarö hembygdsförening. Ingarö 1992, s. 28-32.)

Kommunsammanläggning

339 Fogelbäck, Jan. Motståndet mot kommunsammanslagningen växte fram tvärpolitiskt på Ingarö. - Berör bl.a. Allan Sundqvist och Sven Söderling som var politiskt aktiva då Ingarö var egen kommun. (Värmdö tidning 1997:2, s. 34-35.)

340 Zetterberg, Albert. 1-5. Från flydda tider. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:2, s. 14; 1948:1, s. 10-12; 1949:1, s. 15-16; 1950, s. 8-9; 1951, s. 15-16.) - "Inför den stundande kommunsammanslagningen kan det vara av intresse att kasta en blick tillbaka och söka utröna några av de problem som i början av 1800-talet behärskade vårt samhälle och dess innebyggare." - Avsnitt 4-5 berör kommunala frågor.

341 Zetterberg, Albert. Från Ingarös horisont. (Gustavsbergaren 1952:1, s. 7.) - Om kommunsammansläggningen 1952 då Ingarö införlivades i Gustavsbergs kommun. Härvid berörs i korthet en rad kommunala förtroendemän.

342 Zetterberg, Albert. Uttalande inför den stundande kommunsammanslagningen. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:1, s. 15.)

Pensionärsverksamhet och åldringsvård

343 Berättelse över Stiftelsens Hem för gamla i Ingarö verksamhet under år 1932. Uppsala 1933. 11 s. - "När styrelsen för Stiftelsen 'Hem för gamla i Ingarö' framlägger sin första årsberättelse, sker det med glädje och med tacksamhet för all hjälp och allt det bistånd, som lämnats av Ingaröns båda sykkretsar, av enskilda, av sammanslutningar och myndigheter."

344 Från 13 till 550 medlemmar - PRO Gustavsberg-Ingarö femtio år. (Värmdö tidning 2002:4, s. 21.)

345 Ingarö pensionärer tar initiativ till 30 äldrelägenheter i Pilhamn. (Värmdö tidning 1992:2, s. 3.)

346 Seniorboendet på Ingarö tar fart. (Värmdö journalen 2007:2, s. 14.)

347 Hedberg, Christer. Plats för 170 seniorbostäder i Ingarö Brunn. (Värmdö journalen 2008:3, s. 20.) - Se även s. 21.

348 Jakobsson, Britta. Ingarö kyrkliga sykkrets 80 år. (Värmdö tidning 2004:1, s. 30.) - Sykkretsen var initiativtagare till hem för gamla på Ingarö. - Med viss anknytning även i följande artikel av L. Lundqvist: Julfest på Säby säteri. (Gustavsbergaren 1970:1, s. 29.)

349 Kraemer, Barbro. Ensam, fattig och försvarslös. En undersökning av fattigvården i Ingarö kommun under senare delen av 1800-talet. Av Barbro Kraemer.Handledare: Janken Myrdal. Sthlm 1994. 16 s. (Stockholms universitet.)

350 Wanngård, Torsten. Ingaröhemmet och Ingaröhemsfonden. (Gustavsbergaren 1958:5/6, s. 10-11.)

Kommunikationer samt vägar, broar m.m.

351 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Kommunikationer (s. 93-96). - Med foto av ångbåten Prins Gustaf. - "Reguljär bussförbindelse med Stockholm fick Ingarö 1929. Över Kolström gick då en gammal svängbro som ersatt den allra första bron från 1846. 1931 kom klaffbron som tjänstgjorde tills den nya högbron stod klar i oktober 1992."

352 Alexandersson, Gustav. Den första ångbåtstrafiken till Gustavsberg. (Gustavsbergaren 1976:3, s. 6-11.) - Rör ej direkt Ingarö men är likväl av intresse för Ingarös del.

353 Bergvall, Curt. Liten historik om Mörtviken i våra hjärtan. Mörtviken 1984. 19 s. (Mörtvikens villaägareförening) - Bl.a. om kommunikationer med båt (foto och uppgifter om ångbåten Prins Gustaf) och buss.

354 Bergvall, Curt. Mörtviken - från forntid till nutid. En kort historik om en lång tid. Utgiven i samband med att Mörtvikens villaägareförening funnits i 60 år: 1944-2004. Mörtviken 2004. 36 s. (Mörtvikens villaägareförening.) - Med bl.a. följande avsnitt: Vår väg från Brunn. - Vår busskur vid Mörtvikens brygga.

355 Bergvall, Curt. Mörtviken då-, nu-. Liten historik utgiven i samband med att Mörtvikens villaförening funnits i 50 år, 1944-1994. Mörtviken 1994. 23 s. (Mörtvikens villaägareförening.) - Bl.a. om kommunikationer med båt (ångbåten Prins Gustaf) och buss.

356 Högardh, Lotta. Fågelviks villaområde 100 år. Av Lotta Högardh och Claes F Jonsson. [Ingarö 2012.] - I avsnittet "Skärgårdens tillblivelse" (s. 5 ff.) berörs bl.a. vägar och kommunikationer. - På s. 21-22 om vägnätet vid sekelskiftet. - På s. 29-31 i avsnittet om James Funch berörs bl.a. ångbåtstrafik och vägar.

357 Jonsson, Claes F. Vägen till oss på Ingarö. Värmdö 2005. (Ett elevarbete för "Värmdö förr och nu". Komvux.)

358 Rehnberg, Mats. Tankar längs vägen till Gustavsberg. (Gustavsbergaren 1977:6, s. 4-7.) - Rör ej direkt Ingarö men är likväl av intresse för Ingarös del.

359 Zetterberg, Albert. 1-5. Från flydda tider. (Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsför. 1947:2, s. 14; 1948:1, s. 10-12; 1949:1, s. 15-16; 1950, s. 8-9; 1951, s. 15-16.) - Avsnitt 2-3 berör bl.a. vägförbindelser och bron över Kolström med foto från 1914.

Broar

360 Nya Ingarövägen byggs med bro som är 12 meter hög. Klar för trafik i oktober 1992. (Värmdö tidning 1991:1, s. 3.) - "Över Kolström, väster om nuvarande klaffbro, byggs den nya bron." - Foto med Kolströms kanal och den gamla klaffbron.

361 På väg mot en ny bro. [Av Britta Jakobsson, Ragnar Nilsson och Peter Zaunschirm.] (Ingaröbladet – tidning för medlemmar i Ingarö IF. 1985, nr 2 s. [4-6].) - Berör bron över Kolström. - Bearbetat för internet med viss uppdatering 2012.

362 Bäckdahl, Lars Åke. Kära hälsningar. 112 vykort från Värmdö med omnejd. [Värmdö] Jordfräs 2007. - Vykort med motiv från Ingarö på s. 44-55 med motiv från bl.a. Kolströms bro.

363 Envall, Ragnar. [Foto.](Gustavsbergaren 1977:2, s. 19.) - "Den här fridfulla bilden från gamla bron vid Kolström på Ingarö, togs på 1920-talet av Ragnar Envall."

Postväsen

364 Ingaröposten i nya lokaler. - "Den 22 juni [1976] invigdes postens nya lokaler på Ingarö." (Värmdö tidning 1976:4, s. 7.)

365 Ingarös nya poststation. (Gustavsbergaren 1976:4, s. 21.)

Idrott och sport

366 Ingarö IF-bladet. Organ för medlemmar i Ingarö IF. 1972 ff. - Med något varierande titel.

Båtsport

367 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Båtklubben (s. 150-154). - Om Fagerholms båtklubb.

368 Jansson, Kalle. Segling. (Blocket. Tidskrift för Gustavsberg - Ingarö - Värmdö och Djurö. Årg. 6(1973), nr 5, s. 7.) - Rör Ingarö segelsällskap. - Ett avsnitt om Ingarösegelare även i årg. 6(1973), nr 10, s. 5. - I detta sammanhang kan nämnas följande artikel som att döma av titeln

tycks beröra Ingarö - men Ingarö anges endast som plats för resans avfärd och återkomst:
Öhnell, Harald, Kryss Ingarö-Helgoland och läns genom Göta kanal 1929.
(Svenska kryssarklubbens årsskrift 1930, s. 48-62.)

Golf

369 Detaljplan för golfbana på Lämshaga 1:14. Värmdö kommun, Stockholms län. Upprättad 1991-05-06. 1991. - Endast medtagen som exempel.

370 Fore. Ingarö golfklubb. 1990 ff. - (Även tidigare utgavs medlemsblad för Ingarö golfklubb.) - Specialnummer (Nr 2 juni 2001) med medlemsförteckning.

371 Från åkermark - till fairway. IGK 30 år 1962-1992. Ingarö [1992]. 27 s. (Ingarö golfklubb.) - Med anknytning till Fågelviks gård.

372 Ja till golfbana vid Lämshaga. (Värmdö tidning 1989:3, s.7.)

373 Kjellberg, Richard. Golf och Ingarö golfklubb. (Gustavsbergaren 1972:1, s. 8-9.)

Ridning

374 Månzon, Rune. Ingarö har fått sitt eget "High Caparal". - Om ridning för ungdomar. Blocket. Tidskrift för Gustavsberg - Ingarö - Värmdö och Djurö. Årg. 7(1974), nr 6, s. 8.)

Tennis

375 Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995. - Ur innehållet: Tennisklubbarna (s. 147-149). - Om Fagerholms tennisklubb och Fagerholms allmänna tennisklubb.

Scoutläger

OBS Nytillkommen referens i augusti 2013

ny Sandvik, Johan, Ingarö. Gutteparadiset. Oslo: Lutherstiftelsen. 1938. 152 s.

Beatelund: Jublo

376 Jublo 1927. Sveriges scoutförbunds jubileumsläger å Beatelund, den 8-19 juli 1927. Sthlm 1927. 8 text- & 45 pl.-bl. (Sveriges scoutförbunds förlag.) - Ur inledning av Ebbe Lieberath: "Måtte bilderna ... framkalla lika ljusa, vackra tankar som det jubel och den strålande festivitas, vilka präglade de tolv förvisso oförgätliga dagarna, från revelj till tystnadssignal."

377 Stockholms-Mindealbum fra Jublolejren ved Beatelund sommeren 1927. Udg. af det danske Spejderkorps. Red. af Aage Jørgensen og Jens Hvass. [Khvn 1928.] 28 s.

Björnö: Ingarö rover moot

378 Ingarö rover moot 1935. Published by The Swedish scout council. Sthlm [1936]. [72] s. - Gustaf Adolf Camp Chief: "We are happy and glad, but at the same time sorry that the Rover Moot at Ingarö now lives but in our memories. We are sorry to know that from now on it will be a long while before we see each other again, at least in Sweden. But we hope there might be a possibility for some of you to come and visit us soon again." - Baden Powel of Gilwell Chief Scout: "This souvenir book would do a valuable service in keeping in your minds the spirit of the happy comradeship established in the Camp at Ingarö." - Ur innehållet (s. [8-14]): Ingarö rhapsody by Ebbe Lieberath. - Se även nr 78. - Genom Ingarö hembygdsförenings sida på nätet nås en film från lägret: Scoutliv på Ingarö. (SVT:s Öppet arkiv).

379 Ingarö rover news. Official organ of the world rover scout moot, Ingarö, July 29-Aug. 6 1935. Editors: Bertil Holmberg, E. Cyon. Sthlm 1935. - Nr 1 1935 (July 30). - Nr 2 (Aug. 3). - Nr 3 (Aug. 6). - I nr 1, s. 7 Map of the Ingaröcamp. - (Moot är fornengelska och betyder 'möte' - avser läger för äldre scouter i åldrarna 18–26 år från hela världen.)

Hanstavik: KFUM:s Ingaröläger

380 Ingarölägrrets 20-årsjubileum firat. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Aug. 1942, nr 8, s. 102.)

381 Sommarstad för pojkar. Bildreportage från mikrofonbesöket i KFUM:s Ingaröläger den 24 jul [1942]. (Röster i radio 1942, nr 32, s. 4-5.) - Med följande kommentar till en av bilderna: "Från den plats där morgonbönerna hålles har pojkarna en utsikt som stämmer till andakt: en vid utblick över Ägnöfjärden med Saltsjöbadslandet i fonden."

382 Sånger och visor. KFUM:s Ingaröläger 1948. [Sångbok.] 1948. - Se nr 242 där Ingarövisan återges.

383 Bonnedal, Åke. Ingarölägret. (Fagerholm. [Ingarö.] Sthlm 1995, s. 193-197.) - Om KFUM:s Ingaröläger mellan Hanstavik och Bergviken som fanns här under 40 somrar 1923-1962. Tillkom genom Hugo Cedergren och P S Graham och fullföljdes av Edward Graham. - Waxholmsbolagets "Prins Gustaf" svarade under många somrar för kommunikationerna till och från lägret. - Foto av Gudstjänstberget och av förläggningen. - Minnesord över PS Graham av Karl Fries och Allan Brunkert i: Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. 1940, nr 12, s. 173.

384 Brunkert, Allan. Det blåser friska fläktar på Ingarö. Av A.F.B. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Juli 1937, nr 7, s 104-105.) - Foto från Ingarölägret på häftets omslag.

385 Brunkert, Allan. Ingarölägret pojkarnas äventyrsland. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Mars 1940, nr 3, s. 54.)

386 Brunkert, Allan. Ingarölägret. Första lägerbålet. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Juli 1940, nr 7, s. 98.)

387 Johansson, Allan Fredric. Camp Dudley gav idén - Ingarölägret blev resultatet. Förb.-sekr. Hugo Cedergren importerade tanken om ett helsommarläger, Ing. P.S. Grahams vildmarksområde på bergiga Ingarö blev platsen. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Juni 1936, nr 6, s. 76-77.)

388 Johansson, Allan Fredric. Försommar på Ingarö. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Juli 1941, nr 7, s. 104-105.)

389 Johansson, Allan Fredric. Högsåsong på Ingarölägret. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Augusti 1938, nr 8, s. 121.)

390 Johansson, Allan Fredric. Ingarölägret har startat. (Månadsblad utgivet av Kristliga föreningen av unge män i Stockolm. Juli 1938, nr 7, s, 107.)

Växter och djur

391 Upplands flora. Uppsala 2010. - I avsnittet Inventeringsläger nämns bl.a. Ingarö på s. 23. - I avsnittet Kartblad och kartbladsansvarig nämns bl.a. Ingarö på s. 828.

392 Upplands fåglar. Fåglar, människor och landskap genom 300 år. Storvreta 1996. - Ur innehållet: Ödmann inventerade Värmdö på 1700-talet. (Avsnittet ingår på s. 29-30 i följande kapitel av Gunnar Brusewitz: Fåglar i Uppland genom tiderna.) - På s. 549 ff. omfattande litteraturförteckning. På s. 566-567 redovisas tio titlar av Samuel Ödmann.

393 Dahlin. Stefan. Vishamnsberget. Av Stefan Dahlin och Johan Kinell. (Fågellokalerna i Uppland och Stockholms län. Sthlm 1999, s. 306.)

394 Janzon, Lars-Åke. Första fyndet av tvillingfläckt metallfly, *Chrysodeixis chalcites* (Lepidoptera: Noctuidae) i Sverige. (Entomologisk tidskrift 1998:3/4, s. 131-134.) - Fynd på Ingarö.

395 Kinell, Johan. Fågellokalerna på Värmdö. Utgiven av Wermdö Ornitologer. Av Johan Kinell m.fl. 2 uppl. Sthlm 1982. - Innehållsförteckning på s. 9 med hänvisning till bl.a. Ingarö.

396 Kinell, Johan. Ringduvans (*Columba palumbus*) höststräck förbi södra Ingarö 1979. Av Johan Kinell och Per Hagman. (Fåglar i Stockholmstrakten. 1980:4, s. 3-6.)

397 Löwbeer, Christian. Smultronstället. Lämshaga. (Fåglar i Stockholmstrakten. 1993:1, s. 31-34.) - "Christian Löwbeer som är väl förtrogen med Lämshaga tar oss med på en resa till en av Värmdös förnämsta fågellokalerna."

Tidningar och tidskrifter

398 Blocket. 1968-1975. - Föregångare till Värmdö tidning, se nr 404. - Innehåller några artiklar om Ingarö som redovisas i denna förteckning.

399 Gustavsbergaren. 1943-1972. - Innehåller en rad artiklar om Ingarö som redovisas i denna förteckning.

400 Ingarö folkblad. 1997-1998. [Avser de enstaka nummer som finns i Kungl. biblioteket.] (Ingarö socialdemokratiska förening.) - Ur nr 1, juni 1997: "Ingarö folkblad är en tidning som speglar liv och händelser på Ingarö. Vi hoppas att den ska ge ingaröborna större möjlighet att ta del av vad som händer här på vår ö men också större möjlighet att aktivt kunna påverka utvecklingen."

401 Ingarö. Utgiven av Ingarö hembygdsförening. Årg. 1 (1947) - 5 (1951). - "Föreliggande lilla tidning utgiven av Ingarö hembygdsförening ... vill i all anspråkslöshet utgöra ett organ, där vår bygds historia skulle avspeglas i enskilda personers minnen och hågkomster ..." - Årg. 2 (1948) har på omslaget av misstag fått årsbeteckningen 1947. - Utkom 1947 med två nummer, därefter endast med ett nummer per år.

402 Skärgårdens tidning. Lokaltidning för Värmdö. 1977-1981. - Innehåller några artiklar om Ingarö som redovisas i denna förteckning.

403 Värmdö journalen. 2006 ff. - Innehåller några artiklar om Ingarö som redovisas i denna förteckning.

404 Värmdö tidning. 1975-2007. - Föregås av Blocket, se nr 398. - Innehåller en rad artiklar om Ingarö som redovisas i denna förteckning.

Författarregister

Afzelius, Nils 55
 Ahlbom, Johan 66
 Alexandersson, Gustav 352
 Alfvegren, Lennart 332
 Almryd, Gunnel 167, 168
 Almryd, Hans 167
 Améen, Åke 8
 Andersén, Ingegärd 96, 183, 186, 204, 230, 271, 275
 Andersson, Nils 300
 Andersson, Olof 225
 Andersson, Åke 54
 Andreasson, Martin 9
 Ankar, Gustaf 97
 Arvidsson, Edla Sofia 10, 84-86, 108-110, 121, 167, 178, 279, 287, 292-294, 302, 307, 325,
 Aspfors, Johan 67
 Asplund, Karl 56
 Baden Powel 378
 Berg, S. 261
 Bergvall, Curt 135-137, 353-355
 Bergvall, Marie 148
 Björklund, Hans 187
 Bohjort, Anna 278, 296, 320
 Bonnedal, Åke 96, 383
 Brandel, Sven 188
 Brissman, Torsten 68
 Brodin, Louise 122, 169
 Brunkert, Allan 383-386
 Brusewitz, Gunnar 333, 392
 Bäckdahl, Lars Åke 11, 362
 Carlsson, Lars 205
 Carlsson, Ulla-Britt 213
 Cederquist, Ockie 243
 Cederström, Carl 285
 Dahlbeck, Olof 285
 Dahlin, Stefan 393
 Dertell, Hans 106
 Edling, Nils P.J. 12
 Edström, Anna 67, 69
 Ekholm, Lasse 233, 238, 239
 Eklund, Fredrik 189
 Emil på Brunn 241
 Enander, Christer 235, 290

Englund, J. S. 123
Englund, Tomas 13, 14
Engstrand, René 221, 324
Engström, Albert 285
Envall, Ragnar 363
Flink, Gerhard 250
Fogelbäck, Jan 15, 43-45, 70, 71, 98, 149, 234, 235, 288-290, 314, 330, 339
Fogelmarck, Stig 56
Folin, Göran 222
Fredblad, Ulla 148
Fries, Karl 383
Funck, Fredrik 298
Gehlin, Åke 231
Granath, Wilhelm 240
Gröndahl, Gudrun 16
Gullmert Häger, Lena 124, 125,
Gullmert-Häger, Lena 119
Gunnartz, Anders 72
Gustaf Adolf 378
Hagman, Per 396
Hallén, Barbro 236
Hallström, Gustaf 262
Hansson, Birgitta 170
Hansson, Sven A. 8
Harlén, Hans 17
Hasselmark, Nils-Åke 244
Hedberg, Christer 223, 347
Hedenstierna, Bertil 18, 19
Hedenstierna, Björn 73
Helén, Gunnar 74
Hellström, Gunnar 190
Hermansson, Erik 191
Hjernquist, Björn 75
Hjorth, Philip 20
Holm, Kristina 40, 212
Holstenson, Margareta 171
Hvass, Jens 377
Högardh, Lotta 99, 100, 291, 356
Jakobsson, Britta 21, 41, 87, 168, 172-174, 179, 180, 183, 206, 348, 361
Jakobsson, Carl Arne 41, 271
Jalvén, Åsa 93
Jansson, Kalle 368
Janzon, Lars-Åke 394
Johansson, Allan Fredric 387-390
Jonsson, A.L.K. 281
Jonsson, Claes F. 100, 291, 356, 357
Jonsson, Håkan 156, 295
Jönsson, Ingegerd 22
Jørgensen, Aage 377
Karlsson, Ann Mari 192

Karlsson, John 85
Kinell, Johan 393, 395, 296
Kjellberg, Richard 373
Kraemer, Barbro 326, 349
Käll, Anna 88
Källgård, Anders 103, 133, 157
Källman, Rolf 23, 46, 61, 76, 95, 101, 104, 126, 138, 150, 161, 193, 255, 259, 263
Lamby, Kerstin 183
Landström, Sigrid 297
Lange, Ivar 281
Larsdotter, Thiel Emma 298
Larsson, Birger 96
Larsson, Christina E. 175
Ledel, Ulf 96
Levén, Åsa 92
Lieberath, Ebbe 376, 378
Lindblom, Edel 6
Lindemalm Nordenheim, Tina 167, 168
Lindhé, Knut 245, 246, 300
Lindström, Lennart 139
Lofors, Emma 298
Lumholdt, Helene 207
Lundgren, Göran 251
Lundqvist L. 348
Löwbeer, Christian 397
Magnusson, Gert 118, 256, 257
Magnusson, Stig 47, 48, 62, 89, 90, 127, 128, 151, 181, 260, 264, 277, 280, 282, 286, 306, 321, 327, 331
Malmberg, Ernst 49, 53, 57
Mitterhammer, Andreas 91
Morger, Kersti 118
Munknäs, Stig 24, 63, 152
Myrdal, Janken 326, 349
Månzon, Rune 77, 374
Nilsson, Ragnar 361
Norberg, Rune 27, 51, 130, 153, 195, 209
Norblad, Gunnar 107
Nordqvist, Nils 54
Nordqvist, Sven 239
Norman, Signe 25
Norrby, Sören 78
Näslundh, Carina 224
Odelberg, Wilhelm 129
Ohlsson, Britt-Marie 2
Olinder, Ingrid 96
Oljelund, Karin 194
Olsson, AnnaKarin 50
Olsson, Hilding 184
Olsson, Johan 273
Pihl Atmer, Ann Katrin 26

Quist, Axel 27, 51, 130, 153, 195, 209
Ramel, Wiveka 102
Ranebo, Anna 92
Rehnberg, Mats 27, 335, 358
Risby, Ulla 214
Rolf, Torsten 78, 79
Runeson, Henrik 253
Rydh, Stig 252
Rydkvist, Lars 167, 168
Rüster, Reijo 58, 111
Rålamb, Clas 308
Sandberg, Eva 65, 144
Sandberg, Sven-Olof 247
Sautermeister, Marianne 187
Schmidt, Måtte 285
Schultz, Karl 49
Seipell, Peder 265
Selling, Gösta 52, 131
Sjöström, John 118
Skog, Dan 225
Sollerman, Maria 304
Stahre, Nils-Gustaf 232
Stendahl, Emilie 226
Stiernstedt, Marika 21, 208, 237, 313, 315-318
Stjernberg, Britta 28
Ståldal, Christina 176
Sundqvist, Petra 215
Sylvain, Jules 247
Söderberg, Bengt G. 59, 132
Söderling, Sven 29
Sörenson, Ulf 30
Tellström, Carin 154
Thidevall, Sven 196
Thordson, Thord 31, 197
Thunqvist, Per Anders 198
Thörn, Folke 32
Tägtmeyer, Ragnhild 322
Ullman, Magnus 60, 329
Undin, Jenny 207
Wahlberg, Birgitta 33
Wahlstedt, Jens 336
Wahlström, Alva 248, 271
Wahrenberg, Birgit 34, 167, 168, 227, 228, 279
Wallentin, Olle 35
Wanngård, Torsten 36, 199, 200, 210, 276, 301, 319, 337, 350
Welinder, Stig 254
Wennberg, Axel Ludvig 325-328
Wennberg, Kåa 283
Werthwein, Göran 266-268
Westerberg, Karl 139

Westerberg, Sten 53
 Westerberg, Sten (född 1939) 309
 Westman, Lars 58, 111
 Westman, Nancy 33
 Wiktorin, Owe 283
 Wilson, Carl G. 201
 Windahl, Annika 183, 338
 Wingborg, Ida 249
 Wittrock, Ulf 313
 Wåhlin, Mats 80
 Zaunschirm, Peter 114, 115, 182, 361
 Zetterberg, Albert 37-39, 112, 211, 340-342, 359,
 Zetterström, Hasse 284, 285
 Åstrand, Göran 105
 Ädelgren, Nils 202
 Öberg, Mimmi 13, 14, 113
 Öhnell, Harald 368

Personregister (om olika personer)

Andersson, Emil 272, 277
 Andersson, Gustav 272
 Andersson, Michael 278
 Annerstedt, Pehr 274, 275
 Arvidsson, Edla Sofia 279
 Björling, Alexander. 226
 Blomquist, Leif 309
 Bogota, Michael 220
 Carlsson, Axel 280
 Cedergren, Hugo 383, 387
 Cederström, Anders 53, 192, 202, 209, 336
 Cederström, Carl 85, 169, 243, 281-285, 314, 316
 Colldén, Edward 275
 Cronstedt, Carl Gustaf 274, 275
 Ekholm, Lasse 233, 238
 Eklund, Anna 272
 Eldh, Carl 56
 Engström, Albert 96, 270, 283, 286
 Fingal, Helga 287
 Flygare, Johan 275
 Fogelbäck, Jan 234, 235, 288-290
 Funch, James 98, 100, 291
 Grafström, Anders 336
 Graham, Edward 383
 Graham, P S 383, 387
 Grundberg, Britta 96, 241
 Hansson, Per Albin 78
 Hellman, Stina 96
 Högqvist-Wallenberg, Helena 119
 Jakobsson, Carl Arne 271
 Jansson, Edit 292, 293

Janvari, Monika 175
Jonsson, Axel 275
Juringius, Johan 274, 275
Karlsson, Hedda 294
Karlsson, John 85, 86
Krapf, Ernst 295
König, Daniel 88, 296
Landström, Sigrid 297
Larsdotter Thiel, Pella 298
Lestage, Sophie 88
Liljefors, Bruno 96, 270, 283
Lindblom, Edel 96, 299
Lindgren, Astrid 227
Lindhé, Knut 300, 301
Lindström, Carl 302
Lundquist, Lennart 275, 303
Melander, Elof 275
Nilsson, Ragnar 271, 272
Oliv, Johan 275
Oljelund, Karin 304
Quist, Axel 305
Qvarforth, Fritiof 306
Ramel, Bror 98
Reihell, Anna 271
Rolf, Torsten 297
Rydén, Anna 307
Rålamb, Claes 57, 308, 309
Rålamb, Maria Charlotta 310
Sandberg, J.G. 335, 336
Sautermeister, Marianne 275, 311
Silfverstolpe, Gunnar 55
Soop, Beata 57
Stenbeck, Hanna 175
Stiernstedt, Marika 96, 174, 237, 243, 271, 283, 312-319
Sundqvist, Allan 339
Svensson, Emil 241
Svensson, Rolf 320
Söderling, Sven 339
Thordson, Thord 275
Tillberg, Helga 287
Tornqvist, Anna 321
Tägtmeyer, Ragnhild 322
Töldsepp, Elmar 275
Wahlström, Alva 271
Wahrenberg, Birgit 323, 324
Vallée, Jean de la 309
Wallenberg, Helena 119, 120, 220
Wallenberg-Lerner, Helena 223
Wallin, Hugo 275
Vanngård, Harry 177

Wanngård, Torsten 275
 Wennberg, Axel Ludvig 2, 115, 272, 325-328
 Westerberg, Inga 56, 58
 Westerberg, Karl 139, 271
 Westerberg, Sten 54-60, 329
 Wiklund, Jessica 226
 Wikström, Albertina 330
 Zetterberg, Albert 272, 331
 Ödmann, Samuel 167, 183, 184, 192, 202, 204, 208, 274, 332-338, 392

Ortregister

Alphem 2
 Baldersnäs 2, 32, 40, 41, 208, 212
 Barnvik 27, 42
 Beatedal 2
 Beatelund 2, 23, 27, 30, 32, 27, 30, 32, 43-60, 144, 231, 283, 308-310, 332, 376, 377
 Bergvik 2, 23, 27, 61-63
 Björkvik 2
 Björntorpet 2
 Björnö 2, 23, 27, 64-80, 378, 379
 Bovik 2
 Brasket 2
 Breddalen 2
 Brudberget 2
 Brunn 2, 7, 10, 21, 24, 27, 81-92, 136, 162, 165, 172, 174, 176, 208, 213-215, 238, 241, 253, 281, 283-285, 312, 316, 318, 347, 354
 Brunnsnäs 27
 Byttvreten 2
 Carlshamn 2
 Dalhugget 2
 Eknäs 2, 10
 Enkärret 2, 7, 27, 93
 Enkärrsdal 2
 Eriksdal 2
 Evlinge 2, 23, 94, 95
 Fagerholm 2, 96, 97, 283, 286, 367
 Fiskartorpet 121
 Fornboda 2
 Fornborgen 2
 Fågelvik (Fogelvik) 23, 27, 98-102, 138, 254, 263, 371
 Färjholmen 231
 Gransunda 103
 Grönskan 2
 Hanskroka 2, 23, 104, 105
 Hanstavik 2, 283, 380-390
 Hedvigsberg 2
 Henriksdal 2
 Idalen 2
 Johannesdal 2
 Klacknäset 2, 106, 107

Klubben 97
Kolbacken 115, 326-328
Kolström 2, 10, 37, 108-112, 177, 208, 285, 316, 340, 351, 359, 360-363
Kårnäs 113, 144
Källvreten 2
Lagnö 157
Lillängsdal 2
Lustigkulla 2
Långdalen 96
Långvik 2, 27, 114, 115, 326
Lämshaga (Lemshaga) 2, 23, 24, 27, 30, 32, 116-132, 216-228, 231, 240, 245, 246, 255-257, 300, 301, 319, 332, 369, 372, 397
Lövharna 2
Maderö 133
Myskviken 2
Mörtviken 2, 134-137, 353-355,
Nykvarn 2, 23, 138
Näsdalen 2
Näset 72
Näsudden 244
Pilhamn 2, 190, 192, 193, 203, 208, 345
Predikostolsudd 2
Ramsviken 78
Rosenberg 2
Rosenlund 2
Rosenmalm 2
Rysskogen 2
Råudden 2
Sandbacken 2
Sandviken 2
Skenora 2, 27, 139
Skogsängen 2
Skälsmara 2, 27, 104, 133, 140-143, 198, 208,
Slängen 72
Småängsgården 71
Sofiemalm 2
Stockkärret 2
Stora Barnvik 2, 31
Storängsudd 2, 144, 295
Sågen 2
Säby 2, 23, 24, 27, 30, 32, 33, 133, 145-154, 258-260, 269
Södergård 2
Södernäs 2
Södersved 155, 156
Södra Lagnö 27, 157
Södra Ävlinge 27
Telegrafberget 2
Toholmen 2
Tranarö 2, 27, 231
Trollsjön 75

Vallbo 158, 159

Venderby 2

Vishamn 2

Vishamnsberget 393

Återlöga 2, 27

Återvall 2, 7, 23, 32, 160, 161, 261-268

Östernäs 2